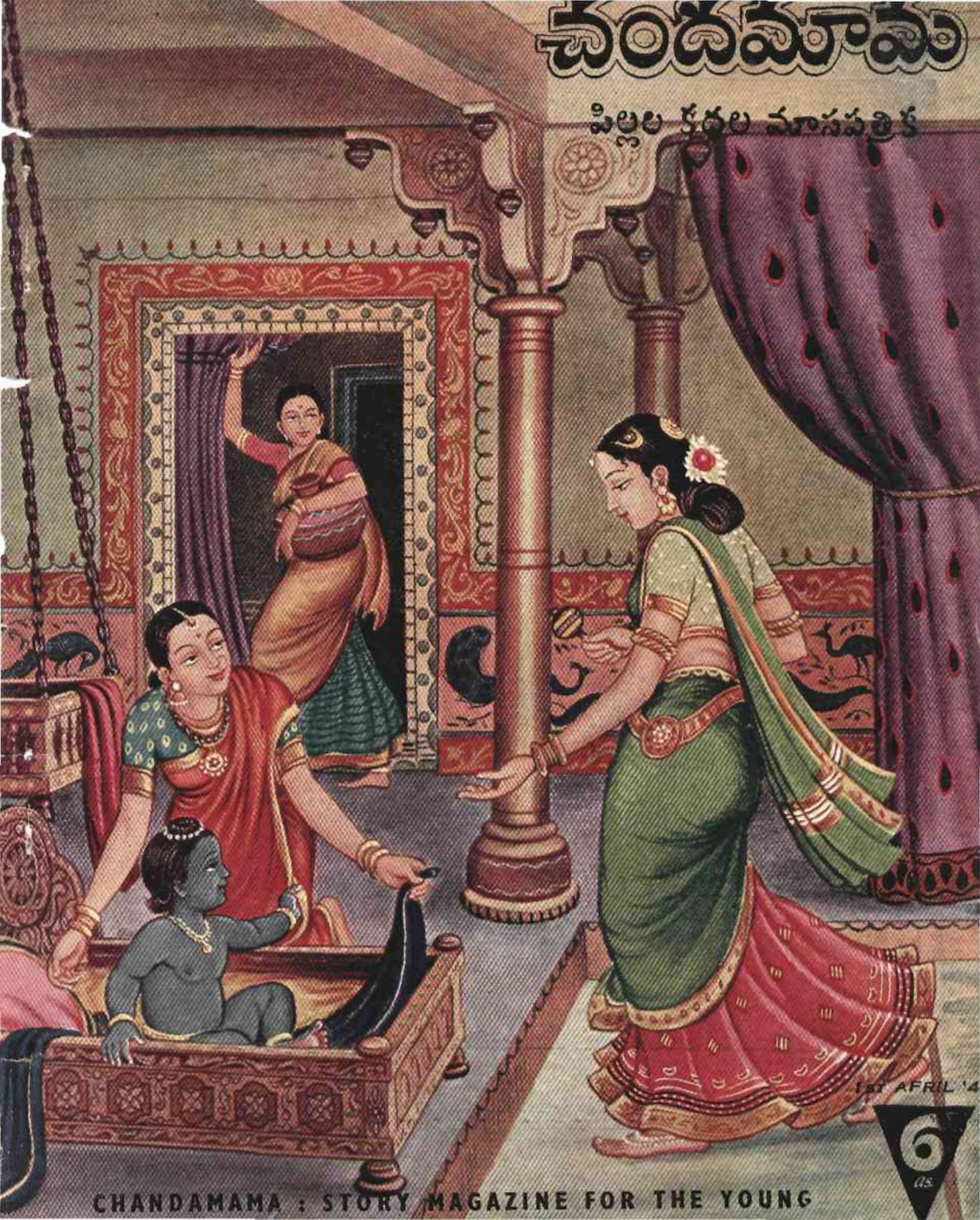

చందమామ

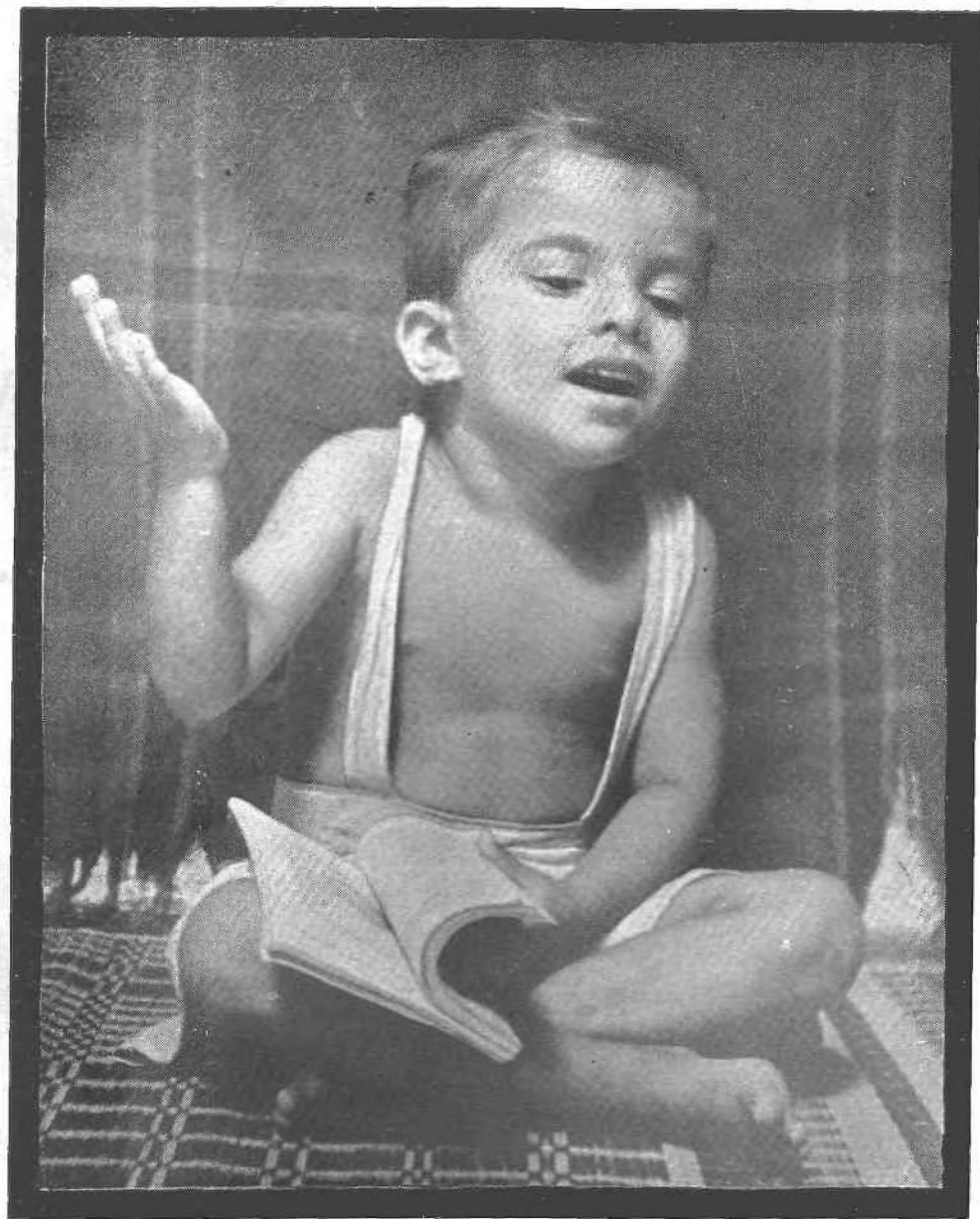
పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st APRIL '44

6
ds.

CHANDAMAMA : STORY MAGAZINE FOR THE YOUNG

Chandamama, April '49

Photo by 'Gopi'

సా - రీ - గా - మా - పా - థా - నీ - సా

వేలెకారి

జువీటర్ బిత్తం

(దాసి కన్య)

పూర్ణ రిలీస్

చందమామ

ఈ సంచికలో యివి
చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
జోన్యము	12
తూరిగ పుట్టుక	... 13
బాలనాగమ్మ	... 17
బాదరాయణనంబంధం	25
దేవతా ఫిడెలు	... 28
పిశాచిని	33
భోజరాజు	... 39
పాపిష్టి ముఖాలు	43
పిల్లల పెంపకం	50
విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు	52

ఇవన్నీగాక పజిలు, ముగ్గులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబొమ్మలు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోవున్నై.

చందమామ ఆఫీసు
పోస్టుబాక్సు నెంబరు . 1686
మద్రాసు . 1.

ఆరోగ్యానికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివాహాలకు

గడియారం మార్కు
కర్పూరము
ఉపయోగించండి.

గోపాలజీ, చాంబర్స్ & కో.
హైదరాబాద్, నాయక్ శిథి, మద్రాస్

ప్రసిద్ధాంధ్ర కేంద్రములలో త్వరలో విడుదల కానున్నది!

పక్ష్మిరాజావారి

‘పవతక్కొడి’

(తమిళం)

T. R. మహాలింగం - రాజగుహారి - వరదన్ - సరోజిని

N. S. కృష్ణన్ - మధురం - లలిత - పద్మిని

తైరత్తర్ : శ్రీరాములు నాయ్దు

Distributors for Andhra, Ceded and Nizams :

RAJASHRI PICTURES LTD.,

VIJAYAWADA - GUNTAKAL - SECUNDERABAD

స్వర్ణోత్సవ వికాసము నర్తనశోభ

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి జీవామృతము

ఈ యజ్ఞపునా ఆరోగ్యమార్తలను,
నిశ్చింతంగా ముగించుమని వర్తమానో హాయిగా
కామము గడుపుతారు. అయితే వాళ్ళు
మారుతున్నాడు, పరివరములలో నిత్య
వసంతోర్వవ శోభ నన్ని వినితూ చేస్తాను.
అట్ల శ్రీకృష్ణముగా మ్రొక్కు జలభూత కనాయక
ముగా పేర్కొని "జీవామృతము"

హిరణ్మయ ఆదిత్యుల
అలాపనములు ప్రశస్తిచేసారు
అవశ్యం చేయగలను.

అయ్యుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్
(స్థాపితము 1898)
మద్రాసు. 17

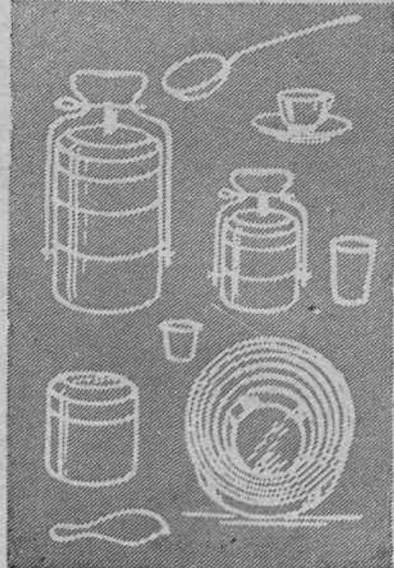
గ్యారంటీ

స్టైయిన్లెస్ స్టీల్ పాత్రలు

మానిషావు, ఎప్పుడు కాంతిగా నుండును.

చౌక, అందమైనవి.

రోటాటు, డబరా, టిఫన్ కారియర్లు, కప్పులు,
అడుగుపెట్టు, స్నానులు, ప్లేట్లు, వచ్చరి కిన్నెం
పెట్టు, తెగ్గంగుండెలు, అన్నకుట్టి, వగైరా. వగైరా

ప్రతి యింటికి, హోటలుకు కావలసిన
పరికరములన్నియు దొరకును.
ఇవి అన్ని వ్యాపారుల దగ్గర చిక్కును.
మా షో రూమును నందర్పించండి
498, మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు, 3.
మాన్యుఫాక్చరర్లు :

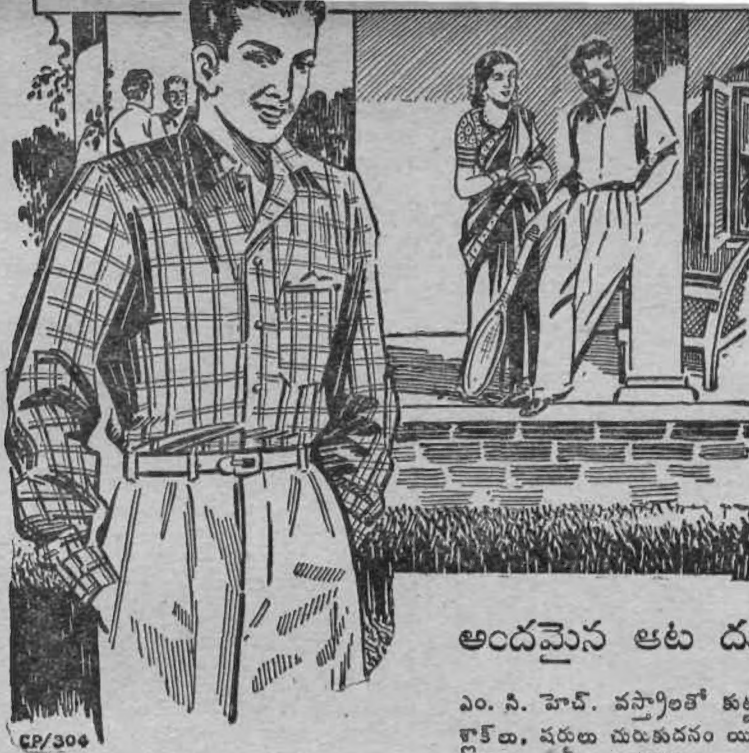
ఇండియన్
మెటలర్జికల్

మెటల్ &
కార్పొరేషన్

498, మింట్ స్ట్రీట్

మదరాసు, 3

CP/304

అందమైన ఆట దుస్తులు

ఎం. సి. హెచ్. వస్త్రాలతో కుట్టిన నూలు, శాకం, పురులు చురుకుదనం యిస్తాయి. ఆ దుస్తుల ఆకారం చెడిపోకుండా, వాటి ఆకర్షణను అడ్డం పెట్టుకుంటాయి. ఎండకు వెరిసి పోని రంగులో సొంపారుతూ, పురుపులకు నచ్చుబాటైన రకములలో ఈ ఎం. సి. హెచ్. వస్త్రాలు ప్రత్యేకంగా తయారుచెయ్యబడ్డవి. అతి మృదువుగా, మృదతలు మడిపోకుండా ప్రత్యేక నాణ్యం కలిపి, వీటితో చల్లదనం, హాయి, ఆనందం కలుగుతాయి. పరిశుభ్రం గానూ, అపురూపంగానూ కూడా వుంటాయి.

ఇంత చేసికూడా వీటి ధర సరసం.

ఆటలకు, విశ్రాంతికి పనికివచ్చే ఎం. సి. హెచ్. వస్త్రాలలో
అనేక ఆకర్షణవంత వస్త్రాలను చూపమనండి.

మద్రాసు హ్యాండ్ లూం వీవర్స్ ప్రొవిన్షియల్
కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ, లిమిటెడ్.

'హ్యాండ్ లూం గార్డెన్స్' 34, పాంథియన్ రోడ్డు, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

మంచి మంచి పుస్తకాలు

మా ప్రచురణలు అన్ని హాగిస్ట్రేషన్ బుక్ స్టాల్సులోనూ దొరుకుతవి. లేదా మాకు వాయండి. ఒకేసారిగా 6-0-0 పుస్తకాలు తెప్పించినవారికి పాస్టు కార్డులు పేజీ వారించెదము. కైబ్రరీలకు, పుస్తక వ్యాపారులకు మంచి కమిషన్ ఇవ్వబడును. వివరాలకు వ్రాయండి.

శరత్ బాబు రచనలు

కాగిత	[నవల]	1	12
కవిద	..	1	8
దేవదాసు	..	1	8
నల్లయలు	..	1	8
నవవిధాన్	..	1	0
దండనాథ్	..	1	0
నరిణిక	..	0	12
నదిదీ	..	0	12
నతివ్రత	..	0	12
హేమాంగిని	..	0	12
విష్కృతి	..	0	12
మావారు	..	0	12
రాకీనాథ్	..	0	12
మహేశ్వరు	[కథలు]	0	12
నారీర్ మూల్య	[వ్యాసం]	0	12

డి.కె.కృష్ణ నవలలు

కథవటిమాట	[రాధాకృష్ణ]	0	12
మాయ మైన మణిహారం	..	0	12
కప్పిబోయిన పెళ్లికూతురు	..	0	12
కగినకాన్తి	..	0	12
సారిబోయిన యుద్ధభైరవీ	..	0	12
దివాలా ఎన్టేజ్	..	0	12
అంతులేని ఆశ	..	0	12

చక్రపాణి అనువాదాలు

నాద్యేషి [మైత్రా] అనువాదం కథలు	1	8
పరాజయం	0	12
ఉదరనిమిత్తం [నాటకం]	1	0
వల్లభపురం చిట్టడవిలో [రామచందరి]	0	12
మామమంతుని న్యస్తం [వరకురాం]	0	12
మెట్టవేదాంతం [వనపూర్]	1	0
దెంగాలికథలు [మనోవైజ్ఞానిక కథలు]	0	12
ప్రగల్భ పేతము [అత్యుత్తమ కథలు]	0	12
పాంచజన్యం [రాజకీయ కథలు]	0	12
డి.కె.కృష్ణ [నాటకం]	0	12
లలితకర్ణ [వరకురాం కథలు]	1	0
నంది [యతీంద్ర మోహనసింహ]	1	12

కుటుంబరావు రచనలు

నిలవనీరు [అత్యుత్తమ కథలు]	1	8
మొండివారు ..	1	0
కాలభైరవుడు ..	0	12
వరప్రసాదం ..	0	12
కవిరాట్టు [గల్పకథలు]	0	12
కులంలేని మనిషి [నవల]	0	12
అరుణోదయం ..	1	0
మారుపేర్లు ..	0	12
పీతేం కావాలి ..	0	12
ప్రణయరంగులు [నాటకం]	1	0
అరితేరిన చుటం (విదేశ కథలు)	0	12
రష్యన్ కథలు	0	12

యువ బుక్ డిపో

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు, 1.

త్వరతో
విడుదల!

ఆ.పద్మనాభన్ ప్రొడక్షన్స్ వారి,

వనదేవి

భానంహిత...అంజలిదేవి...నాగేశ్వరరావు...శివరావు...
డైరెక్ట్..ఆ.పద్మనాభన్.

సంగీతం

వచ్చు చున్నది!

స్వస్తిక్ ప్రొడక్షన్సు పారి

భర్తాంగద

దైరెక్టరు :

H. V. బాబు

స్టూడియో :

శోభనాచల

కృష్ణవేణి - ఋష్యేంద్రమణి - డా॥ సుబ్బారావు - రాళ్లభండి
లింగమూర్తి - సూర్యకాంతం - ఆరణి - సత్యవతి నటించిన
అద్భుత చిత్రము

Sole Distributors :

CHAMRIA TALKIE DISTRIBUTORS

Madras - Vijayawada - Guntakal - Secunderabad

విజయవాడ
మే ౧౯౪౯

సంచాలకుడు: చక్రపాణి

విజయవాడ
1949

ఉగాది పండుగ

మీకు శుభముల నిచ్చుగాత!

అ ట్ట మీ ది బొమ్మ

‘కృష్ణుడు పుట్టి పెరుగుతున్నాడు’ అని యోగమాయ చెప్పినప్పటినించి కంసునికి గుండెలో గుర్రాలు పరుగులు పెడుతూనే వున్నాయి. ఎలా అయినా సరే కృష్ణుణ్ణి పట్టి చంపితేకాని తన ప్రాణగండం తప్పదని అతను నిశ్చయించుకున్నాడు.

అప్రకారం అనాడే భటులను వంపి గోకులంలో పుట్టి పెరుగుతున్న బాలురందరినీ చంపమన్నాడు. అలాగే భటులు పోయి గోకులంలో ప్రతి యిల్లా వెతికి బాలకులందరినీ చంపారు. అయినా ఇంకెక్కడయినా దిగుబడి ఉంటారేమోనని కంసుడికి అనుమానం వేసింది.

అందుకని, పిల్లలను చంపటంలో నేర్పరి అయిన పూతనను ఈ పనికి నియమించాడు. పూతన పల్లెపల్లెలు వెతుక్కుంటూ, కంటపడిన శిశువుల నందరనూ చంపవేస్తూ చివరకు, గోకులం చేరుకుంది. కృష్ణుడు నందుడి యింట్లో పెరుగుతున్నట్టు తెలుసుకొని, ఒక అప్పరన రూపంతో నందుని ఇంట ప్రవేశించింది. మామూలు మానవ స్త్రీ లాగనే కనబడటంచేత, ఆమెను ఎవరూ అడ్డుపెట్టలేదు.

“అమ్మా, నా ముద్దుల కృష్ణుడేడి! చిన్నారి కృష్ణుడేడి!! ఒక్కసారి ఎత్తుకో నీయండమ్మా!!” అంటూ పూతన శిశువును ఆభిమానంతో ఒడిలోకి తీసుకొని, ఎంతో ప్రేమతో తన విషపురొమ్ములతో బాలునికి పాలివ్వ నారంభించింది.

ఇంట్లోవాళ్ళు తెలుసుకోలేక పోయారు గాని, కేవలమూ పరమాత్ముడే అయిన కృష్ణునిపద్ద పూతన మాయలు పనికివస్తాయా?—పూతన పాలు తాగుతూవున్న మాయల కృష్ణుడు, పాల ధారలతోపాటు ఆమె జీవధారలను కూడా పీల్చివేశాడు.

మరణవేదన భరించలేక, ‘అమ్మోయ్, బాబోయ్!’ అంటూ పూతన, భూమి ఆకాశమూ దద్దరిల్లేటట్టు బొబ్బలెట్టుకుంటూ, నిజరూపంతో వర్వతం లాగ నేలని కూలింది. ఆ పెద్ద కళేబరంపయిన కూర్పుని, భయంలేకుండా బాల కృష్ణుడు ఆడుకొంటున్నాడు. అప్పుడు అందరూ, ఆ అప్పరన పూతన కదా అని పోల్చుకొని, బాలకృష్ణుని అద్భుత లీలలకు ఆశ్చర్యపోయారు.

ఇక్కడ వున్న తొమ్మిది బొమ్మలూ అన్నీ అన్ని రకాలుగా ఉన్నట్టు
 కనిపిస్తున్నాయికదూ? కాని, నిజంగా అలా లేవు. తొమ్మిదింటిలో
 రెండు బొమ్మలు అచ్చగా ఒకే మాదిరివి వున్నయ్. ఆ రెండూ ఏవో
 కనుక్కొండి. మీరు కనుక్కోలేకపోతే జవాబుక 51-వ పేజీ చూడండి.

కన్నయ చెట్టి సత్రములో
 చిన్నిరాజు బస చేశాడు;
 దివానుగా రా రాజాతో
 సవాళ్లు దీస్తున్నా దేవో.
 ఇంతలోన జోస్యము చెప్పే
 కంఠిరి శాస్త్రులు వచ్చాడు;
 రాజావారి బంబ్రోతుల్
 రత్నకంబళము పరిచారు.
 శాస్త్రులు నవ్వుతు గూర్చుండి,
 చంక గ్రంథ మటు పెట్టాడు;
 చొరవ చేసుకొని రాజాతో
 జోస్యము చెప్తా నన్నాడు.
 రాజావా రూకొడుతుంటే,
 రవ్వలు రాలిపి పోశాడు;
 చివరకు రా జెనుబిది యేండ్లే
 జీవిస్తాడని పలికాడు.

దిగులు పుట్టి రాజావారు
 దివాను వంకకు చూచాడు.

దివాన్

“తమ రెన్నేడులయా! జీవి
 స్తారో నెలవి” మృన్నాడు.

జోస్యములు

“అయ్యగారికంటే పది రెం
 డ్లదన” మృనుకోమన్నాడు.

* * *

మంఠిరి బొకటు దూశాడు,
 కంఠిరి తల దెగవేశాడు.

కలవరపడి రాజావారు
 పులుకు పులుక్కున చూస్తుంటే

దివాన్

“లభంగు వెధవల జోస్యము లీ
 లాగుంటవి పొ” మృన్నాడు.

రచన : ‘ఏటుకూరి’

క్రిందటిసారి 'ప్రాద్దుతిరుగుడు పువ్వు' కథలో సూర్యమహారాజును గురించి కొన్ని చిత్రాలు విన్నాము—ఆయన కోట ఒకటి తూర్పుదిక్కున ఉన్నదనీ, ఆ మహారాజు ప్రతిరోజునా ఉదయా నే ఏడుగుర్రాల రథంమీద బయలుదేరి, అకాశం మధ్యగా పడమటిదిక్కుకు పికారు పోతూవుంటాడనీ.

సూర్యమహారాజు కోటలు చాలా అందమైనవి. వాటి ద్వారాలూ, తలుపులూ విలువయిన చక్కటి మంచిముత్యాలతో తయారయినవి. ద్వారాల తలుపులు తెరిచేందుకూ, మళ్ళీ మూసేందుకూ సుందరమైన ఒక దేవకన్య అక్కడ ఉంటుంది.

ఆ దేవకన్య ధరించే జరీదుస్తులు ధగ ధగ మెరిసిపోతూ వుంటాయి. ఆమె జుత్తు పొడవుగా, అందంగా, బంగారు ఛాయతో నిగనిగలాడుతూ వుంటుంది. ఆమె మంచి మనస్సు కలది. అందుకని, ఆ దేవకన్యను

చూస్తే అందరూ ఆభిమానం చూపుతారు. మానవులూ, దేవతలుమాత్రమే కాదు, నేరులేని జంతువులు, పక్షులు, వృక్షాలు కూడా ఆమెపైన ప్రేమ కలిగివుంటాయి.

మహారాజుగారి కోటలో ఆ దేవకన్య చేయవలసిన పని ఒక్కటే : ఉదయాన్నే మహారాజు బయలుదేరేటప్పుడు రథం వెళ్ళటానికి తూర్పుకోటద్వారాలు తెరవడం, వారు వెళ్ళగానే మూసేయడం. మళ్ళీ సాయంత్రంవరకు ఆమెకు మరేపనిలేదన్న మాట. రోజు రోజంతా పగటిపూట ఆమె యిష్టం వచ్చిన చోట తిరిగి రావచ్చు.

సాయంకాలం అయేసరికి సూర్యమహారాజు పికారు పూర్తిచేసుకొని, పడమటి దిక్కున ఉంటాడుగా? మరి, ఆయన రథం పడమటి దిక్కున ఉండే కోటలోకి పోవటానికి అక్కడి ద్వారాలు తెరవాలి. అందుకోసం సాయంకాలం అయేసరికి

దేవకన్య పడమటి దిక్కున సిద్ధంగా కనిపెట్టుకుని ఉండాలి. ఇప్పుడు కోట ద్వారాలు మూసివేస్తే మళ్ళీ మరునాడు ఉదయంవరకూ ఆమెకు పనిలేదు.

తీరికసమయంలో దేవకన్య భూలోకానికి వచ్చి, నదీతీరములవెంటా, అరణ్యములవెంటా తిరిగేది. ప్రకృతిలో అందచందాలు చూచి ఆనందించి, 'వేళ తప్పకుండా తన విధిని నెరవేర్చుకునేందుకు మళ్ళీ కోటకు వెళ్ళిపోతూ వుండేది.

ఒకరోజున ఆమె ఇలాగే భూలోకానికి వచ్చి అడవిలో సంచరిస్తుండగా, వనరాజు

ఆమెను చూచి "ఓహో! ఈమె ఎంత చక్కనిది!! ఇటువంటి సుందరిని నేను ఎన్నడూ చూడలేదు. ఈమెను పెళ్ళాడితే ఎంత బాగుండును!" అనుకొన్నాడు.

ఈ వృద్ధేశం ఆమెతో చెప్పేసరికి, దేవకన్యకూడా అందుకు ఇష్టపడింది. కాని, ఆమె పెళ్ళి చేసుకుని వనరాజుతో భూలోకమందు ఉండిపోయినట్టుయితే అక్కడ ఉదయమూ, సాయంకాలమూ సూర్యమహారాజుగారి కోటద్వారాలు ఎవరు తీస్తారు? అందుకని, ఆమె వనరాజును పెళ్ళాడినప్పటికీ ఆయనతో ఉండిపోవటం మానేసి, రోజూ తీరిక వేళలలో వచ్చి భర్తసేవ చేసుకొని పోతూవుండేది.

ఇలా వుండగా, ఒకనాడు దేవకన్యవచ్చి చూచే సమయానికి వనరాజుకు అకస్మాత్తుగా జబ్బుచేసింది. అతను ఒక చెట్టుకింద కటికనేలవయిన పడుకొనివున్నాడు. ఆమెకు భర్తనుగురించి బెంగపట్టుకుంది. "నా భర్త భూలోకంలోనూ నేను దేవలోకంలోనూ చెరివొకచోటా ఉండటంవల్ల ఆయనను నేను సరిగా కనిపెట్టి ఉండటానికి వీలుగాకున్నది. పోనీ, నేను సూర్యమహారాజుగారి కోలువువదిలి భూలోకంలో

ఉండిపోదామంటే, అది అసలే ఏలుకాదు. కనుక నా భర్తనే దేవలోకంలోకి తీసుకు పోయే ఏర్పాటు అలోచించాలి" అనుకుంది.

ఈ నిశ్చయంతో ఆమె దేవతల అధిపతి వద్దకు వెళ్లి "దేవేంద్రా! నా భర్త ఐనటు వంటి వనరాజు భూలోకమందు ఉండి పోవటంచేత ఇక్కడ నాకేమీ తోచకుండా వున్నది. ఆయనకూడా నాతో ఉన్నట్టయితే, నా మనస్సుకి ఉత్సాహంగా ఉంటుంది. అందుచేత నాపైన దయవుంచి, మేము ఇద్దరమూ ఇక్కడనే కలిసి ఉండటానికి అనుమతి ఇప్పించవలసిం" దని కోరింది.

ఇందుకు దేవేంద్రుడు ఒప్పుకోగానే, మరునాడు ఆమె వనరాజును దేవలోకం లోకి తెచ్చుకుంది. దేవలోకంలో ఉండే వాళ్లకు ముసలితనం రాదుట, చావులేదుట, అయితే తన భర్త దేవలోకంలో ఉండ

టానికి మాత్రమే దేవకన్య అనుమతి కోరిందికాని, అతనికి తమవలె ఎప్పటికీ ముసలితనం రాకుండా చేయాలని కోరుకో లేదు. అందుకని దేవకన్య, వనరాజు కలిసి దేవలోకంలో చాలాకాలం హాయిగా ఉన్నప్పటికీ, భూ లో కం లో నివసించే అందరకులాగనే వనరాజుకు కూడా

కొంతకాలానికి ముసలితనం వచ్చేసింది. భర్త ముసలివాడుగా భూరిపోయి నప్పటికీ, దేవకన్య ఎప్పటిమోస్తరుగా భక్తి శ్రద్ధలతో పతిసేవ చేస్తూనేవుంది. ఎంత చేసినా, అతని ముసలితనాన్ని మాత్రం అటంకపరచటానికి ఆమెతరం కాలేదు.

క్రమంగా వసరాజుకు చేతికి కర్ర వచ్చింది. ఒళ్ళంతా ముడుతలు పడటం, పళ్లు ఊడిపోవటం, కళ్లు కనపడకపోవటం, కంఠస్వరం హీనమవటం—ఇలాటి ముసలి లక్షణాలన్నీ కలిగాయి. చివరకు ఒకనాడు అతను భార్యను పిలిచి, "నాకు అఖరుదశ వచ్చేసింది. నేను పుట్టి పెరిగిన భూలోకానికి పోయి, పరువులాగ ఉండే ఆ పచ్చటి గడ్డిలో పడుకుని, విశ్రాంతి తీసుకుందామనే కోరిక ఒక్కటే నాకు మనస్సులో మిగిలివున్నది. నన్నుతీసుకు పోయి అక్కడ దిగబెట్టవలసింది" అన్నాడు.

భర్త ఇష్టము నెరవేర్చటమూ, అతనికి అనుకూలముగా నడవటమూ ఆమె ముఖ్యమని తలచింది. "మీ సంతోషమే నా సంతోషము. నా పొరపాటువల్ల మీకు ముసలితనం రాక తప్పిందికాదు. కానైతే, భూమిపైన ఉన్నప్పటికీ, నాతోపాటు మీరూ శాశ్వతంగా జీవించవలసిందేకాని, మరణించకూడదు. మీకు వచ్చగడ్డిలో ఉండటం హాయిగా వుంటుందన్నారు గనుక అక్కడనే మీకు సౌఖ్యంగా ఉండేటట్టు చేస్తాను" అని చెప్పి, ఆమె తన భర్తను తూరీగగా మార్చివేసింది.

ఈనాడుకూడా దేవకన్య, తూరీగ రూపంలో వుండే భర్తను చూడటానికి రోజూ భూలోకానికి వస్తూనే వుంటుంది. అందుకనే, పతిభక్తి గల దేవకన్య కంటికి కనపడినప్పుడెల్లా, తూరీగ ఉత్సాహంతో ఎగిరి ఆకాశంలోతిరుగుతూ వుంటుంది.

అక్కడ ఢిల్లీలో, తన విడిదిలో, నవాబోజ రాజు సుఖనిద్రలో ఉన్నాడు. ఆయనకు విపులమీద ఎవరో చరిచినట్టైంది: "లేవయ్యా, లే! నీ బిడ్డల్ని అడివిపాలుచేసి ఇక్కడ హాయిగా నిద్రపోతున్నావా?" అనే మాటలు ఆయన చెవులలో గింగురుమన్నాయి.

రాజు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. ఎన్నడూ కనిపించని లక్ష్మమ్మ కలలో కనిపించింది, బిడ్డలకేదో అయిందనుకున్నాడు. జమా బందిపని మంత్రులకు వదిలి, త్వరగా పిల్లలందరికీ బట్టలూ, నగలూ, తినుబండారాలూ, బొమ్మలూ కొనుక్కుని ఢిల్లీరాజుకు కబురైనా చెయ్యకుండా నవాబోజరాజు ఇంటికి వచ్చేశాడు. ధంకామోతవిని పిల్లలు ఎదురురాకపోయేసరికి ఆయనకు ఆరాటం మరింత హెచ్చింది. మాణిక్యాలదేవిఇంటికి వెళ్లాడు. ఆవిడ ఇంట్లో ఒంటరిగానే వుంది.

"పిల్ల లేరీ?" అని అడిగాడు రాజు.

"పిల్ల లేరీ అని అడుగుతున్నారా? మీ మొదటిభార్యగారు వచ్చి, ఇంట్లో కుండలన్నీ పగులగొట్టి, నా శరీరమంతా రక్తి పిల్లలను తీసుకుని వెళ్లిపోయింది" అన్నది మాణిక్యాలదేవి. లక్ష్మమ్మకు మాట ఇచ్చి కూడా తాను తిరిగి పెళ్లాడినందుకు కోపం వచ్చి ఆమె పిల్లల్ని తీసుకుపోయింది కాబోలు అనుకున్నాడు రాజు.

వాళ్ళకోసం దేశమంతటా వెతికించాడు. దొరకలేదు. చివరకు తానే పల్లకిఎక్కి వెతకటానికి బయలుదేరాడు.

అట్లా వెతుకుతూ ఆ డ వి ని పడిపోగా ఒకచోట అడుగులజాడలు కనిపించాయి. ఏడు జతలు చిన్నపాదాల గుర్తులూ, ఒక జత పెద్దపాదాల గుర్తులూ ఆగుపించాయి. ఆ ఏడుగురూ తన పిల్లలనీ, ఎనిమిదో మనిషి లక్ష్మమ్మ అనీ, మాణిక్యాలదేవి నిజమే చెప్పిందనీ, ఈ గుర్తులవెంట పోతే

"చందమామ"

పిల్లలు దొరుకుతారని రాజుకు తోచింది. ఆ గుర్తులు పాడుపడిన దేవాలయం దాకా వచ్చి ఆగిపోయాయి. దే వా ల యా ని కి తాళాలువేసి ఉన్నాయి. ఈగుడికి తాళాలు ఎవరు వేస్తారా అని సందేహం తోచి రాజు తాళాలు పగులగొట్టించి లోపల ప్రవేశించే సరికి కొనప్రాణాలతో తన యే దు గు రు బిడ్డలూ కనిపించారు. వాళ్లను పల్లకిలో యెక్కించుకుని రాజు యింట్లోకి తిరిగి వచ్చాడు. మూతల్లి తమకుచేసిన దుర్మార్గ మంతా పిల్లలు తండ్రికివెప్పారు. రాజుకు మాణిక్యాలదేవిమీదకోపంవచ్చి, ఆమె ఇంటి

ముఖం చూడక, తన పిల్లలకు అన్నీ తానే చేసుకుంటూ యెప్పటిమాదిరిగా ఉన్నాడు.

రాజుని ఎట్లాగయినా తనవలలో వేసు కొన వలెనని మాణిక్యాలదేవి అడవిలో ఏవో ఆకులు తెప్పించి, పసర్లు పెండించి, రాజు స్నానంచెయ్యటానికి వెళ్లివున్న సమయంలో, ఆయన వంటలో ఈ పసర్లు కలిపించింది. రాజుగారు భోజనంచేసి పడుకోగానే మాణిక్యాలదేవిమీద పెరిమోహం పుట్టుకొచ్చి నిలువలేక పోయినాడు. పిల్లలు నిద్రపోతున్నారు. రాజు మాణిక్యాలదేవి మేడకు వెళ్లి తలుపుతట్టాడు. మాణిక్యాలదేవి తలుపు తియ్యక, "నీ పిల్లలుండగా నీకు నేనెందుకు? వాళ్లను చూసుకునేగదా నన్ను వేదిలేశావు. వాళ్ళందరి గొంతులూ కోసిరా, అప్పుడు తలుపుతీస్తాను" అన్నది.

"అయ్యో! ఎవరయినా కన్న బిడ్డల గొంతులు కోసుకుంటారా?" అన్నాడురాజు.

"ఐతే వాళ్లను నట్టడవిలో విడిచేసిరా. నీకు వాళ్లన్నా ఉండాలి, నేనన్నా ఉండాలి" అన్నది మాణిక్యాలదేవి. ఆమె మీద కొత్తగా పుట్టిన మోహంలో, రాజు తన బిడ్డలను అడివిపాలుచెయ్యటానికి సిద్ధపడ్డాడు. ఇంటికి వెళ్లి పిల్లలను లేపి, "అమ్మా!

తెండ్రె, మనం మీ మేనమామల యింటికి పానుగంటి పట్నానికి పోదాం" అన్నాడు.

"మనకు మేనమామ లేవరున్నారు? ఎప్పుడూ వినలేదే?" అన్నారు పిల్లలు.

"పదేళ్లుగా వాళ్ళకి మనకి మాటలులేవు. మీ అమ్మపోయింది కనక మనం ఒకసారి వెళ్లి వాళ్ళను చూపాస్తే బాగుంటుంది" అన్నాడు రాజు. పిల్లలు సరే నన్నారు.

రాజు పిల్లల్ని ఆడవిలో విడిచిపెడు తున్నాడని తెలిసి, సంతోషంతో మాణిక్యాల దేవి పిల్లలు ఏడుగురికి విషంపెట్టిన ఏడు రొట్టెలు తయారుచేసింది. రాజుకు వేరే

అన్నంమూట కట్టింది. పిల్లల రొట్టెలను రాజును తినవద్దన్నది. తింటే తనకు రొట్టె తక్కువైందని యెవరో ఒకరు నిష్ఠారణంగా విడుస్తారు. తన భోజనం పిల్లలకు పెట్టవద్దన్నది. ఒకరికి పెడితే అందరికీ పెట్టాలి; రాజుకు చాలదు. ఈ మాయ మాటలు నమ్మి, రాజు సరేనన్నాడు. తండ్రి ముందూ, పిల్లలు వెనకా బయలుదేరారు.

ఊరుదాటారు. బాలనాగమ్మ దారిలో ఒక కాకినిచూసి సరదాకు తన ఒళ్ళెవున్న రొట్టె కొంచెం తుంచి వేసింది. అమ్మక్క తిని, కాకి అక్కడే గిల, గిల తమ్ముకు చచ్చింది.

బాలనాగమ్మ ఆశ్చర్యపడి మరో ముక్క తుంచి కుక్కకు వేసింది. అది తిని కుక్క కూడా చచ్చింది.

“అయ్యో, ఈ రొట్టెలో విషం ఉంది. ఇవి తింటే మనం చస్తాం. ఎక్కడన్నా పారేస్తే యితరజంతువులు తిని చస్తాయి. ఆ పాపం మనకు చుట్టుకుంటుంది. అందుకని అందరి రొట్టెలూ, గొయ్యి తీసి, గోతిలో పూడ్చేద్దాం” అన్నది బాలనాగమ్మ.

ఏడుగురు పిల్లలూ తమ తమ రొట్టెలు మట్టిలో పూడ్చి యిసుక కప్పి దిమ్మస చేసి ముందుకు సాగారు.

మరి కొంతసేపటికి వాళ్ళు అడవిలో ప్రవేశించారు.

కొంతదూరం పోగా పోగా బాలనాగమ్మకు ఆకలి వేసి నడవలేకపోయింది. అసంగతి తన ఆక్క సూర్యనాగమ్మతో చెప్పింది. ముందు పోతున్న తండ్రిని కలుసుకుని సూర్యనాగమ్మ, “నాన్నా, చెల్లెలు బాలనాగమ్మ ఆకలికి నడవలేకుండా ఉంది. నీమూటలో అన్నంకొంచెం పెట్టు, పాపం” అన్నది.

“ఈ మూటలోది అన్నం కాదమ్మా. దారిలో ఎలుగుబంటు వస్తే తరమటానికి మూడు ఇటుక రాళ్ళు కట్టుకున్నాను. పానుగంటికి వచ్చేకాలే. కొంచెం ఓపిక వట్టి నడవమని చెప్పు” అన్నాడు నవాబ్జరాజు.

కాని బాలనాగమ్మ కూర్చుని లేవలేక పోయింది. తండ్రికి శోపంవచ్చి దగ్గర వున్న చెట్టుకొమ్మ విరిచి బాలనాగమ్మను రెండు కొట్టాడు.

“దాన్ని యెందుకు కొడతావు, నాన్నా! బాలనాగమ్మ నడవలేకపోతే మేము ఎత్తుకొస్తాం లే” అని మిగిలిన అరుగురూ ఆమెను మోసుకు నడవసాగారు.

ఇంతలో పొద్దుకూకింది.

"అర్ధరాత్రివేళ పోతే మనల్ని ఎవరూ గుర్తుపట్టరు. అంతా నిద్రపోతూ ఉంటారు. అందుకని ఈ రాత్రి అడవిలోనే పడుకుని తెల్లవారి మీ మేనమామల ఇంటికిపోదాం" అన్నాడు రాజు. అందరూ పడుకున్నారు. తండ్రిని మధ్యలో పెట్టుకుని పిల్లలు అటూ ఇటూ పడుకున్నారు. ఆకలితో అర్ధరాత్రి దాకా యెవరికీ నిద్రపట్టలేదు.

పిల్లలంతా నిద్రపోగానే రాజు లేచి తన స్థానంలో ఒక బూరుగడుంగను పెట్టి, దానికి తన తలపాగా చుట్టి, మీద ఒక గుడ్డ

కప్పి, తిరిగి తన పట్టణానికి బయలుదేరాడు. కొంతదూరం వచ్చాక తూర్పు తెల్లవారసాగింది. ఒకచెరువుదగ్గర మొహం కడుక్కుని తాను తెచ్చుకున్న అన్నం తినటానికి మూటవిప్పి చూసేసరికి అందులో మూడు ఇటుకరాళ్లే ఉన్నాయి.

"ఎంత పాపకర్మణ్ణి! పిల్లలకయినా పెట్టకపోతినే!" అనుకుంటూ రాజు ఇంటికి తిరిగిపోయి, పిల్లలను మరచి మాణిక్యాల దేవితో సుఖాలలో ఓలలాడ సాగాడు.

ఇక్కడపిల్లలు తెల్లవారుతూనే లేచారు. తండ్రినిపిలిచారు. పలకలేదు. తట్టిలేపారు.

చందమామ

తండ్రికిబదులు బూరుగ దుంగఉండటం చూశారు. తమతండ్రి చచ్చి దుంగ అయి పోయినా డనుకుని ఏడిచారు. తరువాత ఆ దుంగను పట్టుకెళ్లి దహనంచేసి ఒక చెరువులో అందరూ స్నానాలు చేశారు. అందరికీ ఆకళ్ళు మండిపోతున్నాయి. ఎటుచూసినా అరణ్యం. పాపం! వాళ్ళకి దారి తెలియదు.

ఈ సమయానికే పానుగంటి రామవద్ది రాజు ఆ అడవికి వేటకు వచ్చాడు. ఆయన పరివారానికి ఈ యేడుగురు పిల్లలూ దొరికారు. "అయ్యో! పాపం, ఎవరో పసివాళ్ళు,

ఏడుగురు అడపిల్లలు ఆకలికి తపించుకు పోతూ ఇక్కడ వున్నారని భటులుచెప్పగా వేటకు వచ్చిన రాజు వారిని చూచి వారి కథంతా విన్నాడు. వాళ్ళు తన చెల్లెలయిన లక్ష్మమ్మ పిల్లలే నని ఆయనకు వాళ్ళ మాటలనుబట్టి తెలిసింది.

రామవద్దిరాజుకు ఏడుగురు కొడుకులు. రామవద్దిరాజు మేనకోడళ్లను తన వెంట పానుగంటి పట్నానికి తీసుకుపోయి వారిని తన ఏడుగురు కొడుకులకూ యిచ్చి మహా వైభవముగా పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అందరి లోనూ ఆఖరువాడైన కార్యవద్దిరాజుకు బాలనాగమ్మ నిచ్చారు.

* * *

క్రిసమయానికే నవాబ్జరాజుకు చెడ్డ రోజులు వచ్చాయి. జమాబండికి వచ్చిన వాడు తనను చూడకుండా, కిస్తీ చెల్లించ కుండా తిరిగి వెళ్లిపోయినా డని ఢిల్లీ పాడు షాకు కోపం వచ్చింది. సైన్యాలను పంపి నవాబ్జరోజు అస్త్ర జప్తు చేయించాడు. ఆయనను ప్రభుత్వంనుంచి తీసివేశాడు.

మాణిక్యాలదేవితోపాటు నవాబ్జ రాజుకూ ఇల్లావాకిలీ లేకుండా పోయింది. కొంతకాలంపాటు వారూ వీరూ తిరిగి

పెట్టారు. నవాబ్‌జరాజు పాదుషాకు ఎన్నో ఆర్జీలు పంపాడుగాని, పాదుషా వాటికేసి చూడలేదు.

“మనరోజులు బాగాలేవు. ఏలిన ఊళ్లో కూలి చేసుకోలేము. ఎక్కడికయినా వెళ్లి పోదాం” అన్నాడు నవాబ్‌జరాజు భార్యతో.

ఇద్దరూ అడివినిపడి పానుగంటి చేరారు. అడవిలో కట్టెలేరుకుని పానుగంటిపట్నం వీధుల్లో అమ్ముకుని, సాయంకాలానికి ఒక మురిచెట్టు దగ్గర కలుసుకుందామని యేర్పాటుచేసుకున్నారు.

రాజు ఒక వీధివెంట సాగాడు. మాణిక్యాలదేవి మరోవీధిని పడింది. తమ ఇంటి ముందుగా “కట్టెలు, కట్టెలు” అంటూ రాజు వెళుతుంటే పిల్లలు తండ్రెగొంతువిని ఆశ్చర్యపడ్డారు. పిలిపించి మువ్వెవరని అడిగారు. తమతండ్రే అని తెలిసి ఆయనచేసిన మోసం అప్పుడు గ్రహించారు. కాని ఆయన కష్టంలో ఉండటం చూసి జాలిపడి లోపలికి పిలిచి భోజనంపెట్టి గౌరవించారు.

సాయంకాలం కాగానే మాణిక్యాలదేవి మురిచెట్టు క్రిందికి వచ్చి భర్తకోసం చాలాసేపు చూచింది. ఎంతకూ ఆయన రాలేదు. “ఈ మగవాళ్ళను నమ్మరాదు.

తాను సంపాదించిన సోలెడుగింజల్లో నాకు పెట్టవలసివస్తుందని మొహంతప్పించాడు” అనుకొని మాణిక్యాలదేవి ఊరికి ఉత్తరంగా పడి ఎక్కడికో వెళ్లిపోయింది.

* * *

కొని రాజు ఎంతోకాలం బ్రతకలేదు. మరి మాణిక్యాలదేవి పెట్టిన మందులు ఊరికే పోతాయా? ఆయన ఆరోగ్యం పూర్తిగాచెడింది. ఆయనశరీరం ఉబ్బింది. కదలలేడు. మంచానకూడా పడ్డాడు. ఎన్ని చికిత్సలు చేసినా లాభం లేకపోయింది. అఖరుకు ఆయన తన కూతుళ్ళ చేతుల

మీదుగానే చనిపోయాడు. ఆయనకు దహన సంస్కారం, ఉత్తరక్రిమలు చక్కగ జరిగాయి.

* * *

కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచినవి. బాల నాగమ్మా, ఆమె ఆరుగురు అక్కలూ భర్తలతో సంసారంచేస్తూ హాయిగా కాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు. బాలనాగమ్మ అక్కలకు ఇంకా సంతానం కలగలేదు. కాని, బాలనాగమ్మకు గర్భవిహ్వులు కని పించినవి. ఈవార్త ఆమె అక్కలకే కాదు, బావలనూ, భర్త కార్య వద్దిరాజుకూ అనందం కలిగించింది. పానుగంటి పట్టణం చక్కగా అలంకరించి ఉత్సవాలు చేశారు. బీదలకు అన్నదానం చేశారు.

* * *

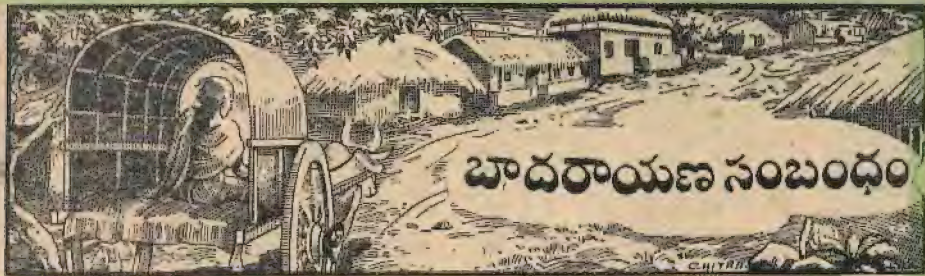
జ్వంతలో సూర్య వద్దిరాజూ, అతని ఆరుగురు తమ్ములూ ఏదో అవసరమైన పనిమీద గండికొట వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

ఏడుగురూ ముస్తాబయినారు. పల్లకిలు వచ్చి వాకిట నిద్దంగా ఉన్నాయి. వాళ్ళు తలారాముణ్ణి పిలిపించి, "ఒరే, ఎవరైనా జోగులూ, జంగాలూ, బ్రాహ్మలూ, పరదేశీయులూ యాచనకువస్తే బియ్యమూ, వప్పు యిప్పించి వంపు. కాని యెవరినీ కొటలో అడుగుపెట్ట నివ్వకు. ఎవరయినా లోపల అడుగుపెడితే నీ బుర్ర తీయిస్తాం, జాగర్ర!" అని చెప్పారు.

బాలనాగమ్మ పెనిమిటిఅయిన కార్య వద్దిరాజు, గర్భిణిగా ఉన్న తన భార్యతో, "మన తలవాకిట ఏడు గిరులు గీశాను. నేను తిరిగి వచ్చేవరకూ నువ్వు పొరపాటున కూడా ఈ ఏడు గిరులూ దాటి వెళ్ళవద్దు" అని చెప్పాడు.

ఆ తరువాత ఏడుగురు అన్నదమ్ములూ పన్నెండువేల పరివారంతో గండికొటకు ప్రయాణమై పోయినారు. [ఇంకా వుంది]

బాదరాయణ సంబంధం

అనగా అనగా ఒక పూట్లో అప్పంబొట్టు అనే బ్రాహ్మడు ఉండేవాడు. ఆయన ఒకనాడు ఉదయాన్నే చద్దన్నం తిని, దూరపు గ్రామంలో వుండే బంధువులను చూచి వద్దామని బండిమీద బయలుదేరాడు.

మిటమిటలాడే మండుటెండలో మధ్యాహ్నం రెండు ఝాములయేసరికల్లా ఆయన ఒక గ్రామం చేరుకొన్నాడు. చూడబోతే బంధువుల వూరు చేరటానికి ఇంకా నాలుగు కోసులున్నాయె. పొద్దుటనగా తిన్న చద్దన్నం అరిగిపోయి, కడుపులో నకనక ఆకలవుతున్నది. మరి, భోజనం మాట ఏమిటి? ఆ చుట్టుపక్కల బంధువులు కాదుకదా, ఎరిగివున్నవాళ్ళయినా ఎవ్వరూ లేరు.

'ఏమిటోయి పరమేశ్వరా, ఇలా వచ్చిందే నా సంగతి!' అని ఆలోచిస్తూ

మరొక్క పదిగజాల దూరం వెళ్లేసరికి, ఒక రేగిచెట్టు, చెట్టునీడని చిన్న ఇల్లు కనపడినాయి. వీధిఆరుగువయిన విస్తరాకులు కుట్టుకుంటున్న ఒక బ్రాహ్మడుకూడా కనపడ్డాడు. ఆయనను చూడగానే అప్పంబొట్టుకు ఒక ఆలోచన తట్టింది.

'ఇది బ్రాహ్మల ఇల్లు. సరిగా భోజనాల వేళకే అందుకున్నాను. పోతే ఇక భోజనం సంగతి చూసుకొందాము.' అని అనుకొని అప్పంబొట్టు రేగిచెట్టుకిందనే బండి విప్పించివేశాడు. కాని, ముక్కు మొగమూ ఎరగని కొత్తవారిని 'భోజనం పెడతారా?' అని ఎలా అడగటం? అది పెద్దమనిషి తరహాగా వుండదు.

ఆ మాటకొస్తే యింటివారికి తనకూ ఏమి సంబంధ మున్నది? ఏదో ఒకటి కల్పించనయినా కల్పించాలి. లేకపోతే ఆకలి తీరే దారి లేదు. ఈ ఆలోచనతో

కొడుకుల నారాయణ - నర్సిపట్నం

ఆ రేగిచెట్టుకేసి చూడగా చూడగా, అప్పం భొట్టుకి ఒక చక్కటి ఉపాయం తట్టింది. 'నా బండి చక్రాలు లోగడ రేగికలపతోనే చేయించినట్టు బాగా జ్ఞాపకం. ఈ బ్రాహ్మల ఇంటి ముందు ఉన్నదీ రేగిచెట్టే. నిజానికి పూర్వజన్మ సంబంధం ఏదో ఉండబట్టే, బప్పుడు మా ఉభయులమధ్య ఈ బదరికా (రేగి) సంబంధం ఏర్పడింది. వారితో పరిచయం చేసుకోవడానికి ఇంతకు మించిన చుట్టరికం ఏమి కావాలి?' అని అనుకొని సంతోషించాడు. ఒకవేళ ఇంటివారు 'మన బంధుత్వం ఏమిటండీ?' అని అడిగి

నప్పటికీ తక్కిమని జవాబు చెప్పేయ్య వచ్చునని నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈ నిశ్చయంతో అప్పంభొట్టు చరచర నడవ లోకి పోయి బట్టలు విడిచి పాగా కొయ్యకు తగిలించి, అంగాస్త్రంతో స్నానానికి నీటి నూతిపద్దకు వెళ్లాడు. అంత చనవుగా ప్రవేశించిన అప్పంభొట్టును చూసి, వీధి అరుగుమీద విస్తరాకులు కుట్టుతూ కూర్చున్న ఇంటి యజమాని, బహుశా ఆయన తన భార్యవంక బంధువయి ఉంటాడని అనుకొని, తన పని తను చూచుకొంటున్నాడు.

స్నానం కాగానే, మడికట్టుకొని భోజనానికి తయారయిన అప్పంభొట్టుని చూసి, "ఓహో, ఈయన నా భర్తవంక బంధువు కాబోలు. వారే లోపలికి పంపించివుంటారు. తగు విధంగా మర్యాద చేయకపోతే బాగుండదు" అనుకొని, ఇంటావిడ ఏ లోపమూ రాకుండా భోజనం పెట్టింది.

భోజనమయిన తరువాత అప్పంభొట్టు, నడవలో ఖాళీమంచంపయిన పడుకొని, బడలిక తీర్చుకొన్నాడు. పొద్దు దిగి, కొంచెం చల్లబడగానే, బట్టలు వేసుకుని ఆయన మళ్ళీ బండి కట్టించాడు.

అంత అక స్మాత్తుగా ప్రయాణమై పోతున్న అప్పంభొట్టును ఇంటి యజమాని చూచి అశ్చర్యపడ్డాడు. వెంటనే భార్యను పిలిచి, "ఆయన నీకు ఏ వరసవాడు? వచ్చి రావటంలో అంత తొందరగా వెళ్ళి పోతున్నా దేమిటి? ఈ రాత్రికి ఉండమన లేకపోయావా?" అని అన్నాడు.

"అయ్యో, బాగానే వుంది. ఆయన నాకు ఏవరసవారూ కారు. అనలంతకి ఆయనెవరో నాకు తెలియనే తెలియదు. మీ తరపు బంధువేమో అని నేను పలక రించలేదు" అని ఆమె బదులుచెప్పింది.

"ఆయనెవరో నాకు అంతకంటే తెలియదు. మీఅమ్మగారికి సంబంధించిన ధగ్గర బంధువులై వుంటారనుకొని నేను అసలు పలకరించలేదు. సరే మోసపోయాంలాగా వుంది" అని ఆయన అప్పంభొట్టువద్దకు వెళ్లి "అయ్యా క్షమించాలి. మనకూ మనకూ గల బంధుత్వం జ్ఞాపకం సరిగా రావటం లేదు. మరేమీ అనుకోకుండా సెలవిస్తారా?" అని నిష్క్రమటంగా అడిగాడు.

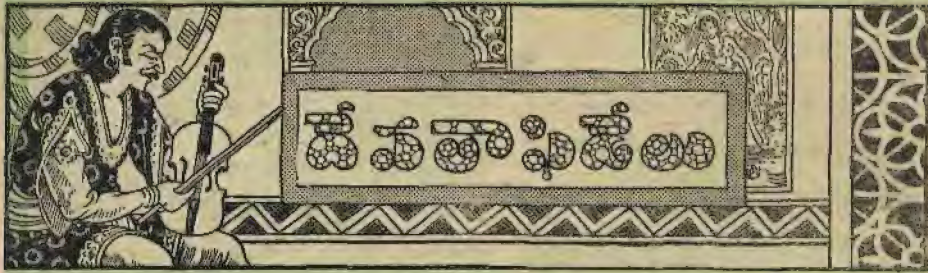
దానికి అప్పంభొట్టు చిరునవ్వు సవ్యతూ "బంధుత్వం లేకేమండీ!

అస్మాకం బదరీ చక్రం,
ఉస్మాకం బదరీ తరుః
బాదరాయణ సంబంధం,
యాయం యాయం వ్యయం వ్యయః!

అంటే మీ ఇంటి ముందు బదరికా (రేగి) వృక్షం ఉన్నది. మా బండి చక్రాలు బదరికా మానుతో తయారైనవి. మనకూ మనకూగల బదరీ బాదరాయణసంబంధం ఇదేను." అని బదులు చెబుతూ, బండి తోలించుకుపోయాడు.

ఈ వింత సంబంధం తెలియగానే దంపతులు తెల్లబోయారు.

అనగనగా ఒకరాజు. ఆ రాజుకి సంగీత మంట చాల సరదా. తనకు సంగీతం నేర్పటానికని గొప్ప గొప్ప విద్వాంసుల్ని పెద్ద పెద్ద జీతాలమీద యేర్పాటు చేసు కున్నాడు. కాని రాజుకి వారివల్ల ఏమాత్రం సంగీతం అబ్బిందికాదు. ఒకవిద్వాంసుడు కాదని మరొకరు, అతనుకాదని మరొకరు, యిలా రాజు నెలనెలకి సంగీత విద్వాం సుల్ని మార్చి చూస్తూనే వున్నాడు. కాని, పాపం ఒక్క ముక్కయినా సంగీతం పట్టుబడలేదు.

నోటితో పాడటం రాకపోతే పోయింది, కనీసం యే ఫిడేలో, వీణో వాయించట మన్నా వస్తుందేమోనని రాజు పేరుపడ్డ వాద్యసంగీత విద్వాంసుల్నికూడా ఏర్పాటు చేయించి చూచాడు. కాని, వారివల్లా ఏమీ కాకపోయేసరికి రాజుకి పెద్ద విచారం పట్టుకుంది. "ఇంతమంది వచ్చి ప్రయ

త్నించినా నాకు ఒక్క ముక్కయినా సంగీతం పట్టుపడకపోవటం ఎంత చిన్న తనం! ఈ సంగతి ప్రజలచేవిని బడిం దంటే నేను చాల చులకనైపోతానే" అని. ఈ దిగులుతో రాజుకి సరిగా అన్నం కూడా సయించకుండా పోయింది. ఎప్పుడూ "నాకు సంగీతం ఎలావస్తుందా?" అని ఒకటే దిగులు.

ఇలా వుండగా ఒకరోజు రాత్రి రాజుకి కలలో ఒక దేవతస్వ కనిపించి యిలా చెప్పింది: "రాజా! నీ మనస్సులో వున్న దిగులు ఏమిటో నాకు తెలుసు. నీ స్థితి చూస్తే నాకు చాల జాలివేసింది. నీకు సహాయం చేద్దామనే నేను వచ్చాను. ఇదిగో ఈ ఫిడేలు నీకు యిస్తున్నాను. దీన్ని చేత బట్టుకుని తిగెలమీద కమాను అడించితే చాలు. దీనినించి నీకు కమ్మటి సంగీతం వినిపిస్తుంది. నీవు ఎప్పుడు కోరితే అప్పుడు

నీ యిష్టం వచ్చినంత సేపు దీన్ని వాయించు కోవచ్చు. ఇందులో మరో విశేషంకూడా వుంది. దీన్ని నువ్వు ఎవరియెడట వాయిస్తావో వాళ్లు పరపశమై నువ్వు కోర కుండానే నాట్యం చేస్తారు. నీవు ఫిడేలు వాయించటం ఆపితేగాని వాళ్లు ఆడటం మానలేరు. కనుక నీ యిష్టం వచ్చినప్పు డల్లా ఈ ఫిడేలు వాయిం చు కొంటూ హాయిగా వుండు.”

ఇలా చెప్పి, ఆ దేవకన్య ఫిడేలుని రాజు పడుకున్న పక్కమీద పడేసి మాయ మైంది. ఫిడేలుపడిన చప్పుడు విని రాజు త్రుళ్లిపడి లేచాడు. పక్కమీద ఫిడేలు వుంది. దాన్నితీసి చూసి “నిజంగా ఇది మోగుతుందా?” అనుకుంటూ వాయించ బోయాడు. కమాను తీగెలకు తగలగానే కమ్మటి సంగీతం వినపచ్చింది. రాజు తన చెవులను తానే నమ్మ లేకపోయాడు.

అప్పటికి తను కలలో చూచింది నిజమేనని రాజు నిశ్చయించుకొన్నాడు. కలలో దేవకన్య చెప్పినవిషయాలన్నీ గుర్తుకు రాసాగినై. దేవకన్య చెప్పినట్లు ఫిడేలువాయించితే అది విన్నవాళ్లు సృత్యం చేసేమాట నిజమోకాదో పరీక్షచేసి చూడా

ఆడలేక పోతున్నాను. పోనీ, ఊరుకుండా మంటే నావల్ల కాకుండా వుంది. ఎలాగైనా ఈ బాధ వదిలించండి. కాళ్లు లాక్కు పోతున్నై” అని గోలపెట్టాడు.

రాజు ఫిడేలు వాయించటం ఆపాడు. నౌకరు కూడా తక్కున ఆడటం మాని వేశాడు. ఇప్పుడు రాజుకి తనకు కలలో దేవకన్య కనిపించి చెప్పినదంతా నిజమని తేలిపోయింది. ఇక తననిచూసి ప్రజలు నవ్వుతారని తను భయపడవలసిన అవసరం లేదు.

తెల్లవారింది. మామూలు ప్రకారం రాజు దర్బారు జరుపుతూ, జరుపుతూ తన ఫిడేలుని వాయించసాగాడు. దర్బారులో వున్న మంత్రులు, సామంతులు, సేనానులు అంతా ఆడటం మొదలు పెట్టారు. తన ప్రజలంతా చూపాలని రాజు యింకా త్వరగా వాయించసాగాడు. వాళ్లు యింకా త్వరగా ఆడసాగారు.

“ఇక చాలించండి మహారాజా! మా కాళ్లు పీక్కుపోతున్నై” అని అందరూ మొత్తుకునే పరకూ రాజు వాయించటం ఆపలేదు. చివరకు ఎలాగైతేనేం రాజు ఫిడేలు ఆపాడు, మంత్రులూవాళ్ళూ ఆడటం

లనుకున్నాడు. వెంటనే నౌకరును కేక వేశాడు.

నౌకరువచ్చి నిలబడగానే, రాజు ఫిడేలు తీసి వాయించసాగాడు. వెంటనే నౌకరు నృత్యం చెయ్యసాగాడు. రాజుకి ఎంతో ఆనందం కలిగింది. ఇంకా త్వరగా, ఇంకా త్వరగా వాయించ సాగాడు. నౌకరు కూడా త్వరత్వరగా నృత్యం చేస్తూన్నాడు. చివరకు నౌకరుకు కాళ్ళు నొప్పి పుట్టినై. వాడు ఆడకుండా వుండామని ఎంత ప్రయత్నించినా తన వల్లకాక పోయేసరికి “ఇదేదో మాయగావుంది మహారాజా! నేను

మానేశారు. అంతటితో ఆ రోజు దర్బారు ముగిసింది.

రాజు ఫిడేలుని ఎప్పుడూ తన దగ్గరే జాగ్రత్తగా వుంచుకునేవాడు. నిద్రపోయేటప్పుడు కూడా పక్కలో పెట్టుకు పడుకునే వాడు. కనపడ్డవాళ్లందరి యెదటా ఫిడేలు వాయింపటం, వాళ్ళు ఆడటం, వాళ్లకు కాళ్ళు నొప్పిలు పుట్టేవరకూ వాయించి, వాళ్ళ గోల పెడుతుంటే తనునవ్వుటం రాజుకు ఒకఆట ఆయిపోయింది.

ఒకరోజున రాజు దర్బారులో వున్నాడు. ఫిడేలుపక్కనే వుండి. దర్బారు ముగిసిన తర్వాత మామూలు ప్రకారం రాజు ఫిడేలు వాయింపటానికి ఫిడేలుకోసం ప్రక్కన చూశాడు. అది అక్కడ లేదు. రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. "ఏ దుర్మార్గుడు ఈ దొంగతనం చేసింది!" అంటూ కళ్ళెర్ర జేశాడు.

అప్పుడు దర్బారుమధ్య ఒక స్తంభం మీద ఒక కోతి ఫిడేలుపుచ్చుకు వాయిస్తూ కనిపించింది. కోతి వాయింప సాగేసరికి రాజు అడసాగాడు. కాని దర్బారులో వున్న మిగతవాళ్ళ మాత్రం ఆడటం లేదు.

కోతి ఫిడేలు చాల త్వరత్వరగా వాయిం చ సాగింది. రాజు గోలపెడుతూ చిందులు త్రొక్కిసాగాడు. ఆ విధంగా అడి. అడి రాజు చివరకు అలిసి మూర్ఛపోయాడు. మంత్రిలూ వాళ్లు రాజు చుట్టూ గుమికూడి శైత్యపచారాలు చేశారు. కొంతసేపటికి రాజుకు తెలివి వచ్చింది. కోతి కోసం చూచాడు. కాని యిప్పుడు అక్కడ కోతికి బదులు ఒక దేవకన్య నిలిచివుంది. ఆమె చేతిలో ఫిడేలు వుంది. రాజు తెల్లబోతూ ఆమెవంక చూడసాగాడు.

"అలా చూస్తావేం రాజా! నీవేమీ కలిగనటం లేదు. నీ దుర్బుద్ధికి తగిన ఫలిం పొందావు. అంతే" అన్నది దేవకన్య.

"నేనేం తప్పుచేశాను" అన్నాడు రాజు భయపడుతూ.

"ఇంకా ఏం చెయ్యాలి? పాపం, నవ్వుల పొలై పోతావుగదా అని నీకు నేను ఫిడేలు

యిస్తే, అమాయకుల సందర్భి విడిపిస్తావా? వాళ్లు ఎంతకష్టపడ్డారో నీకు ఇప్పటికైనా తెలిసిందా?" అంది దేవకన్య.

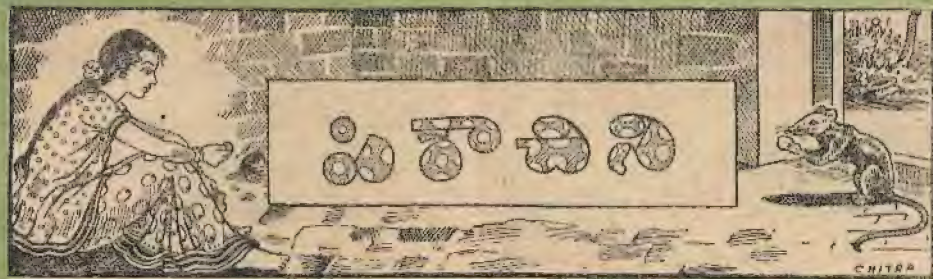
"తప్పుచేశాను. క్షమించు తల్లీ. ఇక ముందు అలా చెయ్యను. ఫిడేలుని తిరిగి దయచెయ్యి" అని యెంతో దీనంగా అడిగాడు రాజు.

దేవకన్యకి జాలికలిగింది. ఫిడేలుని రాజుకు అందిచ్చి ఆమె మాయమైంది.

రాజు చాల సంతోషించాడు. ఆ నాటికిక దర్బారు చాలించాడు. ఎవరిళ్ళకు వాళ్లు వెళ్లిపోయిన తర్వాత, రాజు ఒంటరిగా కూర్చుని కొంచెంసేపు ఫిడేలు వాయిం చు కున్నాడు.

ఆ రోజు మొదలు రాజు ఎవరినీ ఏడిపించకుండా తనకు కావలసినప్పుడు మాత్రమే ఫిడేలు వాయిం చు కుంటూ హాయిగా రాజ్యం చేస్తున్నాడు.

అనగనగా ఒక ముసలివానికి దైనా అనే ఒక కూతురు. అతనికి భార్య లేకపోవటం చేత కూతురే ఇల్లు చక్క పెట్టుతూ వుండేది.

కొంతకాలానికి, ముసలివానికి బుద్ధి వుట్టి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకొన్నాడు. సవతితల్లి రాగానే ఇల్లంతా తారుమారయి, దైనాకు స్వేచ్ఛ తగ్గిపోయింది. ముసలివానికి ఇప్పుడు పెళ్లాం ఎంతచెబితే అంత. అందుచేత పిల్లమీద మగనితో నేరాలు చెప్పేది. తిండివేళకు, మిగిలిపోయిన ఎంగిలి రొట్టె ముక్కలు రాల్చి, 'ఎక్కడి కయినా పోయి మింగు' మని కసరేది.

దైనా ఏమి చేయగలదు? పెరట్లో మూలని వుండే చిన్ని పాకలోకి పోయి, కంటికి కడివెడు నీళ్లుగా ఏడిచేది. ఇలా వుండగా ఒకనాడు పాకలో కన్నంలోనించి కిచ్చకిచలాడుతూ ఒక చుంచునేస్తం వచ్చి కనపడింది. అది వెనుకకాళ్లపైన ఎదురుగా

కూర్చునేసరికి, జాలిగుండె గల దైనా, తన రొట్టె చిదిపి ఒక ముక్క దానికి పడ వేసింది. చుంచు అది తినేసి మళ్ళీ మళ్ళీ అమెవేపు చూడటం మొదలుపెట్టింది. అది చూచినప్పుడెల్లా ముక్కలు పడవేస్తూ ఉండేసరికి దైనాకు రొట్టె మిగలకుండా పోయింది.

అప్పుడు చుంచు, "దైనా! కొంచెమైనా రొట్టె నీకు అట్టేపెట్టకుండా పాపం, నేను తినివేశాను. అయితే ఏమిలే. నీకు పనికి వచ్చే మాట ఒకటి చెబుతా, విను! కొత్తగా వచ్చిన నీ మారుతల్లి ఎవరను కొన్నావో! మనిషిరూపంతో కనపడే రాక్షసి. అమె బాబాయాగా అనే బ్రహ్మరాక్షసికి చెల్లెలు. పని పెట్టుకుని నీ మారుతల్లి తన ఆక్కవద్దకు నిన్ను పంపుతుంది. అప్పుడు వచ్చి నన్ను పిలిస్తే, నీకు గండం దాటే ఉపాయం చెబుతా" అని సలహా ఇచ్చింది.

ఇలా ఉండగా ఒకనాడు, ముసలివాడు ఊరికి వెళ్లడం చూసి, అతనిభార్య దైనాను పిలిచింది. 'అడివిలో పెద్ద కొటలో మీ పెద్దమ్మ ఉన్నది, ఆమెను అడిగి సూదీ దారం ఇస్తున్నానని తీసుకురా' అని అంటూ, పోయి రావటానికి ఆనవాళ్లు చెప్పింది.

దైనా వెళ్లేవరకూ ఆమె గుమ్మంలోనే నిలబడి వుండటంచేత, చుంచు నేస్తాన్ని కలుసుకుని ఈసంగతి చెప్పటానికి దైనాకు సావకాశం లేకపోయింది.

చాలాదూరం నడిచి, దైనా ఒక పడి పోయిన చెట్టు చేరుకొనేసరికి, కిచకిచ

లాడుతూ చుంచునేస్తం ఎదురువచ్చి "దైనా, నీకు వచ్చిన భయం లేదు. దారిలో దొరికిన పస్తువు విదయినా సరే, మంచిదని తోస్తే, తీసి జాగర పెట్టు, నీకు మేలు కలుగుతుంది" అని చెప్పి మాయమైంది.

ముందుగా దైనాకు ఒక కొత్త జేబు రుమాలు దొరికింది. దానిని ఆమె చేత పుచ్చుకొన్నది. తరువాత ఒక సీసాతో చమురు, కొన్ని మాంసపు ముక్కలు, ఒక నీలిరంగు రిబ్బను, మంచి రొట్టెముక్క ఇవన్నీ వరుసగా కనపడినాయి. వీటన్నింటిని జాగరగా తీసి, ఆమె దగ్గర పెట్టుకుంది.

చివరకు దైనా, అడివిలో పెద్దమ్మ ఉండే కొట చేరుకుంది. ఆ అందలానికి ఎత్తయిన కంచె, కంచెకు పెద్ద ద్వారాలు ఉన్నాయి. దైనా తలుపులు తోసేసరికి అవి "కుయ్యో, మొర్రో" మని చప్పుడు చేశాయి. వెంటనే దైనా తనవద్ద ఉన్న సీసాతీసి, అందులో చమురు బండులలోకి వంచింది.

ఇంకా కొంచెం లోపలకు వెళ్లేసరికి, ఏడుస్తూవున్న దాసీది కనపడింది. దైనా ఆమెను ఓదార్చి, కన్నీళ్లు తుడుచుకొటానికి తనవద్ద ఉన్న జేబురుమాలు ఇచ్చింది.

పనిమనిషికి దగ్గరలోనే బక్కచిక్కిన ఒక పెద్దకుక్క ఉన్నది. అది తిండిలేక ఉసూరు మని ఉండటంకనిపెట్టి, దైనా రొట్టెముక్క దానికివిసరగా, అది గబుక్కున అందుకుని తినేసి, సంతోషంతో తోక ఆడించింది.

దైనా వచ్చిన సంగతి తెలుసుకుని, గదిలో మగ్గం నేస్తూవున్న బాబాయాగా నవ్వుతూ దైనాను పిలిచింది. ఆమె తను వచ్చిన పని చెప్పగా “ఇదుగో ఈ మగ్గం నేస్తూవుండు. నేను వెళ్లి నీకు సూదీ దారం తెచ్చిపెడతాను” అన్నది. పనిమనిషిని పిలిచి యాగా, “ఇవాళ మా అమ్మాయి వచ్చింది. చప్పన నీళ్లు కాచి ఆమెకు తలంటి పోసెయ్యి” అని తొందరపెట్టింది.

యాగా చెప్పినప్రకారం దైనా మగ్గం నేస్తూనేవుంది. ఆమెకు గదిలో ఒక పాంచి వున్న నల్లపిల్లి కనిపించి “నాకు మూడు రోజులనుంచి తిండి లేదు. కడుపు మాడి పోతున్నది,” అనగానే దయగల దైనా తనదగ్గర ఉన్న మాంసపుముక్కలు తక్షణమే దానికి పడవేసింది.

నల్లపిల్లి సంతోషించి “అమ్మాయీ! నువ్విక్కడ అట్టేసేపు ఉన్నావంటే ప్రాణానికి మోసం వస్తుంది. తప్పించుకు

పోయే ఉపాయం చెబుతా, విను: మీ పెద్దమ్మ ఇప్పుడు నీళ్లగదిలో ఉన్నది. నీకు బదులు నేను మగ్గం నేస్తూవుంటాను. నువ్వు పారిపో. ఆమె నిన్ను వెంట తరుము కొస్తే ఈ చేతిరుమాలు తీసి విసురు. ఆ తరువాతకూడా ఇంకా తరుముకువస్తే ఈ పువ్వు తీసి విసురు. నీకు మేలు కలుగు తుంది,” అని చెప్పి ఒక జేబు రుమాల, పువ్వు యిచ్చిపంపింది.

అప్రకారమే దైనా వచ్చిన దోపనే మళ్ళీ పారిపోవటం మొదలు పెట్టింది. కావలి కాస్తున్నకుక్క యిది కనిపెట్టి ఆమెమీదికి

ఉరికింది గాని తీరా మనిషిని చూచాక,
'ఓహో ఈమె నాకు రొట్టెముక్క ఇచ్చిన
పిల్లలాగుంది. చాలా దయగలిగింది' అని
అనుకొని, ఏమీ అనకుండా ముడుచుకు
పడుకుంది.

ఆమె గుమ్మంవద్దకు వచ్చేసరికి,
తమకు చమురుపోసిన దైనాను గుర్తించి,
తలుపులు చప్పుడుచేయక దారిచ్చాయి.

గుమ్మం దాటగానే కళ్లుపొడిచే ముళ్ళ
చెట్టున్నది. దైనా తనదగ్గర ఉన్న నీలి
రిబ్బను తీసి దానికి కట్టింది. ఆ రక్కసి
చెట్టుకి ఎంతో ఆందం వచ్చేసరికి, అది

పొంగిపోయి దైనాను కళ్లుపొడవకుండా
వదిలేసింది. ఇక ఏమీ అటంకం లేకపోగా
దైనా లేడిపిల్లలాగ పరుగుచుక్కొన్నది.

ఇంతలో యాగా గదిలోకి వచ్చి
చూచింది, దైనా కనపడలేదు. మగ్గం
దగ్గర కూచున్న నల్లపిల్లిపైన మండిపడి
"భడవా! పిల్లకు గుడ్డు పెరికివేయకుండా
ఎందుకు ఊరుకొన్నావు?" అని అడిగింది.

"ఇన్నేళ్లనించి పనిచేస్తున్నా ఎండి
పోయిన ఎముకముక్కలు తప్ప మరే
మన్నా పడవేసిన పాపాన పోయావా?
ఆ అమ్మాయి చూడు, ఎంత మంచిదో.
అడగకుండానే మంచి మాంసంముక్కలు
పెట్టింది" అంటూ నల్లపిల్లి చెప్పింది.

ఈమాట విసగానే ఖాబాయాగా నల్ల
పిల్లిని నాలుగుకాళ్ళూ పట్టుకొని విసిరి పార
వేసి గుమ్మం దగ్గరకు వెళ్లింది. 'గుమ్మమా
గుమ్మమా, ఆ పిల్లి పారిపోతూవుంటే
ఎందుకు చప్పుడు చేశావు కావు?' అని
అడిగింది.

ఆమె అడిగిందానికి గుమ్మం అన్నది
కదా: 'ఇన్నాళ్లనించి నీ చాకిరి చేస్తూ
వుంటే, ఒక్క నీటిబొట్టు అయినా వేసి
గొంతు తడిపావా? ఆ అమ్మాయి చూడు,

ఎంత దయకలదో. అడగకుండానే మాకు చక్క నూనె పోసింది....' అని.

తరవాత 'పెద్దకుక్క పెద్దకుక్క! ఆ పిల్లపైన ఉరికి ముక్కలు చేయకుండా ఎండుకు ఊరుకొన్నావు?' అని యాగా కుక్కను అడిగింది.

"ఎంతకాలం నీ కొలుపు చేసినా, చాలీ చాలని మాడురొట్టె ముక్కలేకదా పడ వేయటం. ఆ పిల్ల చూడు. అడక్కుండానే పొపం, ఎంత మంచి రొట్టె ఇచ్చిందో!" అని పెద్దకుక్క అన్నది.

'రక్కసి చెట్టా రక్కసి చెట్టా! ఆ పిల్ల కళ్లు పొడవకుండా ఎందుకు వదిలేశావు?' అని చెట్టును అడిగింది.

'ఇన్నివిళ్లుగా నీకు సేవచేస్తున్నప్పటికీ ఒక్క నూలుపోగయినా కట్టిన పాపాన పోయావా? ఆ పిల్ల ఎంత మంచిదో చూడు, అడక్కుండానే నాకు చక్కటి రిబ్బను కట్టింది' అని రక్కసిచెట్టు జవాబుచెప్పింది.

చివరకు దాసిదానిపెద్దకు వచ్చి 'ఓసీ పాపిష్టి! నువ్వు చప్పున నీళ్ళు కాచకపోవటానికి కారణమేమిటి? నీ అలస్యంవల్ల కదా ఆ పిల్ల పారిపోయింది?' అని గర్జించి గోలచేసింది.

'నీకు ఎంతకాలం నవ్వుకిరీ చేస్తే యేం లాభం! ఎప్పుడూ చివాట్లు వేయటమే తప్ప జానెడు గుడ్డముక్క పడవేసి ఎరుగు దువా? జాలిగుండె గల ఆ అమ్మాయి చూడు, అడక్కుండానే ఎంత అంద మయిన రుమాలు బహుమతి ఇచ్చిందో!' అని పనిమనిషి అన్నది.

ఈ అడుసు చూసుకొని దైనా గబగబా పరుగెత్తిపోతూనేవుంది. నల్లపిల్లి చెప్పి నట్టుగా అమె ఒక్కసారి నేలకు చెవి అనించి వినేసరికి, బాబాయాగా పరిగెత్తి వస్తున్న చప్పుడు వినవడింది. ధ్వనివెంబడే

యూగా ఎగేసుకునివచ్చింది. అప్పుడు దైనా జేబురుమాలు తీసి నేలమీద వినరగా, అది ఒక పెద్ద ఏరుగామారి, దైనాకూ యూగాకూ మధ్యని అడ్డుగా ప్రవహించింది.

ఆ పెద్ద ఏరు దాటలేక, యూగా దేముడా అంటూ ఇంటికి పోయి, తన పశు పులమందను తోలుకువచ్చి, ఒక్క చుక్కయినా మిగలకుండా ఏటిలో నీళ్లు పశుపులను తాగివేయమన్నది.

బాబా చెప్పినప్రకారం పశువులు ఏటిలో నీళ్ళన్నీ తాగివేశాయి. ఏరు ఎండిపోగానే, యూగా మళ్ళీ దైనాను వెంబడించింది.

దైనా తనతలలో పువ్వుతీసి కిందికి విసిరేసరికి, అక్కడ ఒక పెద్ద అరణ్యం తయారయింది. ఆ అరణ్యంలో ప్రవేశించటానికి బాబాయాగా వంటి బ్రహ్మ రాక్షసికే శక్యంకాలేదు. అందుచేత కాళ్లు ఈడ్చుకొంటూ యూగా కొంప చేరుకుంది.

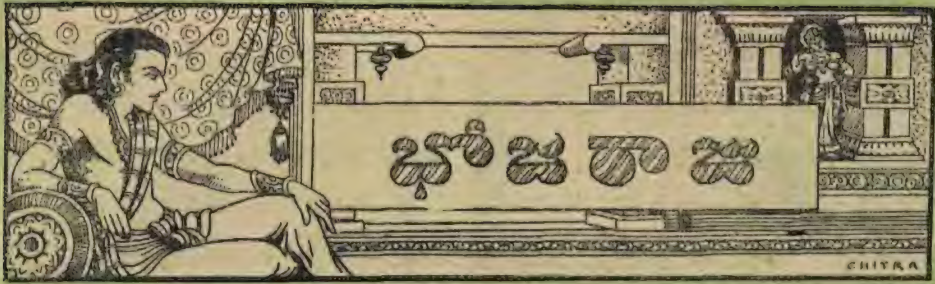
ఇదే సందు చూచుకొని, దైనా అడవులు దాటి ఇంటికి మళ్ళింది. కాని ఇంటిలోపలికి వెళ్లాలంటే ఆమెకు జంకు కలిగింది.

అప్పుడు ఆమె తనకు అలవాటయిన పాకలోకి పోయేసరికి చుంచునేస్తం నవ్వుతూ వచ్చి "దైనా! నేను చెప్పినట్టుగా నువు అన్నీ బాగానే చేసుకువచ్చావు. మీ నాయన ఇప్పుడింట్లోనే వున్నాడు. ఇప్పటి వరకూ జరిగిన సంగతులన్నీ భయపడక ఆయనతో చెప్పు" అని సలహా ఇచ్చింది.

జరిగిన కథ అంతా దైనా తన తండ్రితో పూసగుచ్చినట్టు చెప్పేసరికి, ఆయన రెండో భార్యను మెత్తగా తన్ని తరిమివేశాడు. చేసేది లేక ఆమె తన అసలురాక్షసి రూపంతో అడవులుపట్టి పోయింది.

ఇక యిప్పుడు పూర్వంలాగా ఆ యింట్లో దైనాయే పెత్తనం చేస్తూ, తండ్రి కూతురూ కులాసాగా కాలక్షేపం చేస్తూవున్నారు.

ఒక ఘరిలో ఒక బీద బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. ఆయన గొప్ప పండితుడు. ఐతే, ఆ బ్రాహ్మణుడి పాండిత్యాన్ని విద్యనూ చూచినవాల్లావరూ లేకపోయారు. అదరణ లేకపోవడంచేత ఆయన గర్భ దరిద్రంలో మగ్గిపోతూవున్నాడు. పేదరికానికి తోడు, కుచేలుడి మోస్తరుగా, మన బ్రాహ్మణుడికి గంపెడుమంది పిల్లలు కూడాను.

ఆ పెద్ద కుటుంబాన్ని పోషించే దారి కనపడక, ఆయనకు సంసారమంటే విరక్తి పుట్టేసింది. అందుకని, ఒకరోజున ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా కాశీ పోదామని బయలుదేరాడు.

పోయి పోయి, బ్రాహ్మణుడు కొన్నాళ్లకు ప్రయాగ చేరుకొన్నాడు. ప్రయాగ పేరు పొందిన పుణ్యక్షేత్రం. అందులోనూ ఇక్కడ గంగా, యమునా, సరస్వతీ అనే

మూడు నదులు కలుస్తున్నాయి. ఈమూడు నదులూ కలిసే ప్రదేశాన్నే 'త్రివేణి సంగమం' అని అంటారు.

అసలు ఈ మూడు నదులూ, దేనికదే చాలా మహిమ కలది. అటువంటప్పుడు మూడూ ఒకే చోట కలుస్తున్నవంటే ఆ మహిమ ఎంతటిదో ఎవరు చెప్పగలరు? ఎవరైనా మనస్సులో ఒక కొరిక కొరుకొని, ఈ సంగమంలో పడి చచ్చిపోయినట్లయితే, మళ్లీ జన్మలో ఆ కొరిక తప్పక నెరవేరు తుందని ఒక వాడుకకూడా ఉన్నది.

ఈ నమ్మిక అలావుంచి పుణ్యం ఆర్జించాలనే వృద్ధంతో దేశ దేశాలనించి వేస వేలు జనం వచ్చి, ప్రతిరోజునా త్రివేణిలో స్నానం చేస్తూవుంటారు. ఈ జనాన్ని చూసేసరికి, మన పేద బ్రాహ్మణుడికికూడా ఇక్కడ స్నానంచేసి పుణ్యం ఆర్జించాలని బుద్ధి పుట్టింది.

ఈజన్మానికి ధనం ఎలానూ లేదు, పుణ్యం మన్నా అర్పిద్దామని అతని ఆశ.

ఒకనాడు ఇలానే ఆయన స్నానంచేయటానికి వచ్చేసరికి, నది ఒడ్డున నలుగురు అమ్మాయిలు ఆగపడ్డారు. వాళ్లు కేవలమూ దేవలోకంనించి దిగివచ్చిన గంధర్వకన్యలా అన్నంత అపరూపమయిన ఆందముతో వెలిగిపోతున్నారు!

వాళ్ళ ఆందము, ఉత్సాహము, విదో ఒక గొప్ప పని చేయబోతున్నట్టు కనపడే వాళ్ళ ప్రయత్నమూ బ్రాహ్మణుడిని ఆకర్షించాయి. వాళ్ళు మెల్లిగా నదిలోకి దిగి,

అలా నీటిలోపలికి పోతూనే వున్నారు. కొత్తవాళ్లు కావడంచేత నీటిలోతు తెలియ దేమోనని అనుకొని, బ్రాహ్మణుడు వాళ్ళతో "ఇక లోతుకి పోబోకండి, మునిగిపోతారు" అని హెచ్చరించాడు. "ఎంత లోతుంటే మాత్రం మాకేం భయం? మళ్ళీ జన్మలో నెరవేరటానికిగాను, కోరికలు కోరుకుని మునిగిపోవటానికే వచ్చాం" అని ఆ అమ్మాయిలు నవ్వుతూ, త్రివేణి మహిమను చెప్పారు. పేద బ్రాహ్మణుడు ఆశ్చర్యంతో వాళ్ళవేపు చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

ఆ అమ్మాయిలలో మొదటి ఆమె, "పరమేశ్వరా! ధనమేకదా జగత్తంతకూ మూలము? మళ్ళీ జన్మలో నాకు డబ్బున్న మగడు కావాలి. డబ్బున్నందుకు, తనింత తిని, ఒకళ్ల కింతపెట్టి, దాన ధర్మాలకోసం, మంచి పనులకోసం దానిని వినియోగించే ధర్మగుణంకూడా నాభర్తకు ఉండాలి." అని కోరుకొని, బుడుంగున మునిగిపోయింది.

రెండో పిల్ల—"స్వామీ! ధనం శాశ్వతమయింది కాదు. విద్య ఉన్నట్టయితే ధనమూ, కిరీ దానివెంబడే పస్తాయని పెద్దలంటారు. కనుక నాకు మళ్ళీ జన్మలో విద్యాంసుడు, పండితుడు, కవి అయినట్టు

వంటి మహానుభావుడు భర్త అయేటట్టు
వరం అనుగ్రహించు” అని కోరుకొని,
అమె బుడుంగున మునిగిపోయింది.

మూడవ ఆమె, “ఎప్పుడైనా ధనమూ,
విద్య కలిసి ఉన్నప్పుడే మానవుడి
జీవితం రాణిస్తుంది. వీటికితోడు అధికారం
కూడా ఉన్నట్టయితే ఇక కోరవలసింది
మరేమీ ఉండదు. అందుచేత ధనపం
తుడూ విద్యాపంతుడూ అయిన ఒక
రాజును నాకు వచ్చే జన్మలో పతిగా చేయ
వలసింది దేవా!” అని కోరుకుని, బుడుం
గున మునిగిపోయింది.

ఇక, నాలుగో అమ్మాయి—“భగవాన్!
కంటికి ఇంపయిన చక్కటి రూపం లేక
పోతే, ఈ లోకంలో మరి ఏముంటేమాత్రం
సార్థకమున్నది? అన్నీ అందానికి తరవాతి
వేను. కనుక, దబ్బిపండువంటి పచ్చటి
శరీర చ్చాయతో, పున్నమచంద్రునివలె
కలకలలాడే ముఖంతో, మన్మథునివంటి
సౌందర్యంకల భర్తను నాకు మళ్ళీ జన్మలో
ప్రసాదించు ప్రభూ!” అని అంటూ,
బుడుంగున మునిగిపోయింది.

ఇలా చిత్రంగా, మనేవాంఛలు నెర
వేర్చుకోటానికి ఆ నలుగురు అమ్మాయిలు

సవ్యతూ గంగమ్మ తల్లికి ప్రాణాలు అర్పించడంచూచి బ్రాహ్మణుడి మనస్సులో అనేకభావాలు పరుగులెత్తినాయి.

వాళ్ళ సాహసానికి అతను అశ్చర్యపోయాడు. అతనికికూడా ఏదో ఒక కోరిక కోరుకుని చచ్చిపోదామని ఆలోచన కలిగింది. అయితే ఏ కోరిక కోరుకోవాలి? 'ఈ జన్మంతా తను దరిద్రంతోనే బాధపడవలసి వచ్చింది. కనుక మళ్ళీ జన్మలో ధనవంతుణ్ణి కావాలని కోరుకోవాలా? లేదా, ఇప్పటిమోస్తరు గయ్యాళి పెళ్లాంగాకుండా అనుకూలవతి కావాలని కోరుకోవాలా?' బ్రాహ్మణుడికి చాలాసేపు ఏదీ తెగలేదు. ఇంతలో అతనికి ఆ అమ్మాయిల కోరికలు జ్ఞాపకం వచ్చినవి.

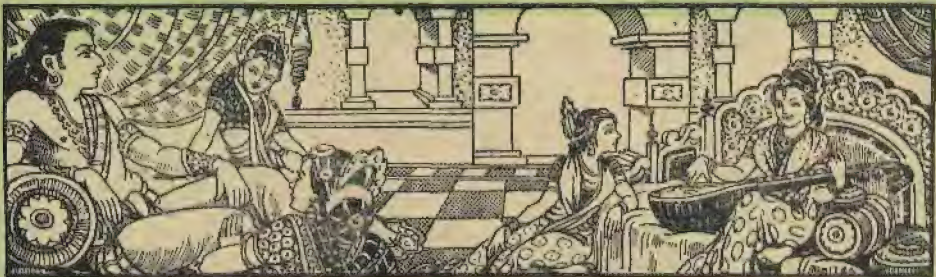
అయినా ఇంత ఆలోచన ఎందుకు? జీవితంలో మానవులు కోరవలసిన వన్నీ, ఆ నలుగు రమ్మాయిలూ కోరనేకోరారు.

కనుక, తనకు శ్రమే తప్పింది అని అనుకుని, ఆ పేదబ్రాహ్మణుడు అంగాస్త్రం నడుముకి బిగించి, నదిలోకి దిగాడు.

"దేవా! నాది వక్కటే చిన్న కోరిక వున్నది. ఇప్పుడు కోరికలతో మునిగిపోయిన ఆ నలుగురు కన్యలకూ నేను వచ్చేజన్మలో భర్తనయేటట్టు అనుగ్రహించు!!" అని అతను ఆ గుండంలో మునిగిపోయాడు!!!

వాళ్ళవాళ్ళ కోరికలప్రకారం మళ్ళీ జన్మలో ఆ అమ్మాయిలు నలుగురూ నాలుగు రాజకుటుంబాలలో జన్మించారు. బ్రాహ్మణుడు ధారానగరంలో సింధుల మహారాజు కుమారునిగా వుట్టాడు.

ఆయనే మన దేశంలో కీర్తిగడించిన భోజమహారాజు. ఆ నలుగురు అమ్మాయిలూ సుగంధి, పద్మగంధి, కనకవతి, చంద్రప్రభ అనే పేరులతో భోజమహారాజుకు రాణీలయినారు.

పాపిష్టి ముఖాలు

ఇప్పుడు వృద్ధుడూ, అతని ప్రక్కనే ధీరవర్ముడి కిరీటం గాలిలో తేలుతూ పోతూ వున్నారు. విళ్ళ యిద్దరికి పైన యింకో గజం ఎత్తులో మరో కిరీటంకూడా గాలిలో తేలిపోతూవుంది. అది వృద్ధుడి మేనకోడలిదే. వృద్ధుడు బయలుదేరి, ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆమెకూడా అదృశ్యంగా వస్తూనేవుంటుంది. ఈ సారి వృద్ధుడు ధీరవర్ముడిని కలుసుకున్నప్పటినించికూడా ఆమె ఆకాశంలో తేలుతూ వస్తూనేవుంది. ఈ సంగతి ధీరవర్ముడికి తెలియదు.

మధ్య దారిలో కిరీటంగా మాత్రమే కనిపిస్తున్న వృద్ధుడిమేనకోడలు వాళ్ళతలలపైకి చాల దగ్గిరికి వచ్చింది. ఆ కిరీటానికి రెక్కలుకూడా వుండటంవల్ల ఆ రెక్కల చప్పుడు ధీరవర్ముడి చెవిన పడింది. "ఏమిటి, తాతా ఏదో రెక్కల చప్పుడవుతోంది?" అని అడిగాడు.

"అది ఈ త్ర చప్పుడు కాదు. నా మేనకోడలు ఒకామె వుంది. ఆమెకూడా నీలాగే ఒక మాయకిరీటం ధరించి మొదటినించి మనతోపాటు వస్తోంది. ఆమె కిరీటానికి రెక్కలుకూడా వున్నై. నువ్వు విన్నది ఆ రెక్కల చప్పుడే. అమె మనిద్దరికి పైగా వున్నది చూడు" అని చెప్పాడు వృద్ధుడు.

ధీరవర్ముడు తల పైకెత్తి చూశాడు. వృద్ధుడు చెప్పినట్లుగానే యింకో కిరీటం, రెక్కలు రెపరెప కొట్టుకుంటూ వస్తూవుంది.

అలా వాళ్ళు వస్తూ వుండగా, ఒకచోట వృద్ధుడు "మనమడా, ఇక జాగ్రత్త. ఆ రాక్షసుడుండే చోటికి చాల దగ్గిరగా వచ్చాము. పొరపాటున నీవు వాడివంక చూశావంటే వెంటనే రాయిగా మారిపోతావు. ఇంతవరకూ మనం పడ్డ కష్టమంతా వృధా అవుతుంది. అందువల్ల చాల జాగ్రత్తగా వుండు" అని హెచ్చరించాడు.

"అలాగే తాతా, మరి మీరు మాత్రం కళ్లు మూసుకుని వుండవద్దా?" అని అడిగాడు ధీరవర్ముడు.

"మేము వాడిదగ్గరికి రాము. అందువల్ల మేము కళ్లు మూసుకోవలసిన అవసరం లేదు. నీవు మాత్రం చాల జాగ్రత్తగా వుండాలి. వాడు ఏమిచేస్తున్నాడో వాడివంక చూడకుండా నువ్వు చూడగలగటానికే నీ డాలును అద్దంలా తో మ మ న్నా ను. డాలుని అందుకు ఉపయోగించుకో" అని చెప్పాడు పృథ్వుడు. సరే న న్నా డు ధీరవర్ముడు.

ఇప్పుడు వాళ్లు ఒక సముద్రంపైన ఎగురుతున్నారు. క్రింద సముద్రపు ఒడ్డుకు కొంత దూరంలో ఆ రాక్షసుడు గుక్రుపెట్టి నిద్రపోతుండటం పృథ్వుడికి కనిపించింది. వాడి తలల మీదవున్న పాములు బుసలు గొడుతున్న శబ్దంకూడా వినిపిస్తోంది.

"అదుగో అక్కడ సముద్రపు ఒడ్డున చూడు. నీవు చంపవలసినది వాడినే. కిరీటం క్రింద మాయమై వున్నావు కనుక నువ్వు ఎక్కడ వున్నదీ వాడు తెలుసుకో లేడు కాని వాడిని నువ్వు చూడగలవు. చూడగలను కదా అని వాడి వంక మామూలుగా చూసేపు జాగ్రత్త. నీ డాలు లోకి వాడి ప్రతిబింబం కనిస్తుంది కనుక డాలులో చూస్తూవుండు. నేను నీకు యిది పరకు యిచ్చిన కత్తి వాడిని సరకటానికి పనికివస్తుంది. ఒక్కప్రేటున వాడి తలలని సరికి, వాటిని ఈ సంచిలో పెట్టి బిగించి తీసుకురా" అని చెప్పి యక్షిణి యిచ్చిన మాయ సంచి యిచ్చాడు పృథ్వుడు.

"ఇదేమిటి? ఈ సంచిని ఆకలి తీర్చు కునేందుకేకదా వాళ్లు మనకు యిచ్చింది. దీంట్లో ఆ పాపిష్టి తలలని పెట్టటమేమిటి? ఐనా అంత పెద్దతలలు ఈ చిన్నసంచిలో

ఎలా పట్టుతై?" అని అడిగారు ధీర వర్మడు.

"అదంతా అనవసరం. నేను చెప్పినట్లు చెయ్యి. ఇక ఆలస్యంచేస్తే లాభంలేదు. వాడు నిద్రలేచాడంటే మళ్ళీ ఏడాదివరకూ నిద్రపాడు. వెంటనే పో" అని తొందరచేసి ధీరవర్మణ్ణి తరిమివేసి వృద్ధుడు.

ధీరవర్మడు ఎకాయెకిని సముద్రపు ఒడ్డుకు వచ్చి, ఆ రాక్షసుడిపైకి కొద్ది దూరంలో గాలిలో తేలుతూ సమయం కోసం చూస్తున్నాడు. రాక్షసుడు దిట్టంగా నిద్రపోతున్నాడు. కాని వాడి తలలమీద

పున్న పాములు బ్రహ్మాండంగా ఋషలు కొడుతున్నై. ఇదంతా ధీరవర్మడు తన దాలులో చూసి కనిపెడుతూ న్నాడు.

దూరాన్నించి అకాశంలో వృద్ధుడూ అతని మేనకోడలు కూడా యిది చూస్తూనే వున్నారు. ధీరవర్మడు ఆలస్యం చెయ్యటం చూచి వృద్ధుడు "ఇంకా చూస్తావేం, నరుకు" అని పెద్దగా కేకవేశాడు.

ఈ కేక ధీరవర్మడి చెవిన పడట మేమిటి, ధీరవర్మడి చేతిలోపున్న కత్తి రాక్షసుడి మెడమీద పడి స్రుస మూడు తలలు మొండెనించివేరుకావట మేమిటి

ఒక్కసారిగా జరిగినై. ఇక ధీరవర్ముడు ఆ తలల్ని సంచిలో పెట్టడానికి మూతివిప్పి, మూతిని వెడల్పుగా లాగాడు. లాగినకొద్దీ సంచి మూతి పెద్దది అవుతూనే వుంది. ఇకనేం రాక్షసుడి తలలని దాంట్లో పెట్టి మళ్ళీ మూతి బిగించాడు. సంచిలోంచి రాక్షసుడి తలలమీద వున్న పాములు ఇంకా బుసలు కొడుతూనేవున్నై.

మరికొంతసేపటిలో ధీరవర్ముడు సంచితో సహా వృద్ధుడూ వాళ్ళు వున్నచోటికి చేరు కున్నాడు. "రాక్షసుడితలల్ని నువ్వునరికినా, ఇంకో ఆరునెలలదాకా ప్రాణంవుంటుంది.

అందుచేత సంచిమూతిని ఏలాటి పరిస్థితుల్లో విప్పనే కూడదు." అన్నాడు వృద్ధుడు.

అలాగే వృద్ధుడు మామూలు రూపంతో, ధీరవర్ముడు కిరీటం రూపంతో వృద్ధుడి మేనకోడలు రెక్కల కిరీటంరూపంతోనూ గాలిలో తేలిపోతూ మరో మూడు రోజుల కల్లా దుష్టపాలుడి రాజ్యం చేరుకున్నారు.

మేనల్లుడు తిరిగి ప్రాణంతో తన ఎదటికి వస్తున్నాడని తెలిసేసరికి దుష్టపాలుడు తన చెవులను తానే సమ్మలేకపోయాడు. అయినా, ఎంతమెచ్చుకున్నవాడిలా వాళ్ళకి ఎదురు వచ్చి, వృద్ధుడు వాళ్ళవంక చూపుతూ, "వీళ్ళేవరు" అని అడిగాడు.

"నీవు నాకు ఒప్పజెప్పిన పనిని జయ ప్రదంగా నెరవేర్చి తిరిగి నేను బ్రతికి నీ ఎదటికి రాగలిగింది వీళ్ళ సహాయంవల్లనే. వీళ్ళు లేకపోతే నేను ఒక రాయిగా మారిపోయి వుండేవాడిని. నేను చంపిన రాక్షసుడితలలు ఇదుగో ఈసంచిలో వున్నై. కాని వాటివంక చూడటానికి వీలులేదు" అని చెప్పాడు ధీరవర్ముడు.

"చంపానన్నావుకదా. ఇక ఆ తలల్ని చూపకదా, అంత ప్రమాదంఏముంది?" అన్నాడు దుష్టపాలుడు.

“చాలాప్రమాదం జరుగుతుంది. ఇంకో ఆరునెలల వరకూ ఆ తలలకి ప్రాణం వుంటుంది. ప్రాణం వుండగా వాటివంక చూసిన వాళ్లు అపళంగా రాయి ఐపోతారు. నీవు అంతగా చూడదలుచుకుంటే యింకో ఆరునెలలు ఓపికపట్టు” అన్నాడు.

“దానివంక చూస్తేనే రాయి అయిపోయే లాగైతే, మరి నువ్వు ఆ రాక్షసుడిని చంపి తలలు ఎట్లా తేగలిగావు? నీదంతా చూడ బోతే దొంగవేషంలావుంది. ఏమైనాసరే ఆ తలలని చూడవలసిందే” అని పట్టుబట్టారు మంత్రులు. రాజు కూడా “నిజం. నిజం.

తలలని చూపి తీరవలసిందే. లేకపోతే మళ్ళీ వెళ్లిపోవలసిందే” అన్నాడు.

వృద్ధుడూ, వృద్ధుడి మేనకోడలుకూడా రాజుకి ఎన్నోవిధాల చెప్పి చూశారు. “ఎందుకు అనవసరంగా పట్టుబట్టుకు కూర్చుంటారు? ఏ నిమిషాన ఆ తలలవంక మీరు చూస్తే ఆ నిమిషాన మీరందరూ ఒక్కసారిగా రాళ్లు అయి కూచుంటారు” అని ఎంతో నచ్చచెప్పారు.

వీలులేదన్నారు మంత్రులు. రాజు అంతే అన్నాడు. “సరే మీ కర్మం. మేము చెప్ప వలసిందంతా చెప్పాం. వినకపోతే మేమేం

చేస్తాం" అంటూ వృద్ధుడు మళ్ళీ ధీరవర్ముడి నెత్తినా, తన మేనకోడలి నెత్తినా మాయ కిరీటాలు వుంచాడు. వాళ్లు మాయమై పోయి, ఆచోట గాలిలో రెండు కిరీటాలు మాత్రం నిలిచినై.

ఇది చూచేసరికి దర్బారులో వున్నవాళ్లంతా అశ్చర్యపోయారు. అప్పుడు వృద్ధుడు అన్నాడు "ఆఖరిసారిగా నేను చెబుతున్నాను. ఈ తలలని చూచితీరాలని మొండిపట్టు వవలండి. కాదు కూడదంటే మ రొ క క్షణంలో మీరు నిలుచున్నచోట్ల మీబదులు రాతివిగ్రహాలు మిగులుతై."

ఇంత చెప్పినా వాళ్లకి నమ్మకం కలగ లేదు. వాళ్లు ముగ్గురూ చేరి తమని మోసం చేస్తున్నారని అనుకున్నారు. "రాళ్ళుగా మారిపోయినానరే ఆ తలలని చూచితీరాలి సందే" అన్నారు అందరూ ఒక్కసారి.

ఇక చెప్పి లాభంలేదని తెలుసుకున్నాడు వృద్ధుడు. సంచిని అక్కడ నేలమీదవుంచి ధీరవర్ముడితో చెప్పాడు-"నేను బయటికి

పోతున్నాను. ఇదివరకు నే చెప్పిన సంగతు లన్నీ జ్ఞాపకం వుంచుకుని సంచీమూతి విప్ప. వాళ్ళు చూసిన తర్వాత మళ్ళీ దానిని సంచిలో బిగించి సన్ను కెకవెయ్యి. వస్తాను" అని. సరే నన్నాడు ధీరవర్ముడు. వృద్ధుడు సంచిని అక్కడ వదిలి సింహ ద్వారం దగ్గిరికిపోయి వీధివైపుకు చూస్తూ నుంచున్నాడు.

"మామా, నెలవు" అంటూ ధీరవర్ముడు తన డాలులో సంచిని చూస్తూ మూతి విప్పాడు. మూతి విప్పి విప్పటంతోలే దాంట్లోంచి రాక్షసుడితలలు ఎగిరి నేలమీద పడినై. వెంటనే దర్బారులో వున్నవాళ్ళు ఎక్కడివాళ్లక్కడ రాతివిగ్రహ లైపోయారు.

ఆ తర్వాత, ధీరవర్ముడు తల్లిని కలుసు కుని అంతా చెప్పాడు. అమె చాలా సంతోషించింది. వృద్ధుడి మేనకోడలు ధవళ కుమారిని యిచ్చి తన కొడుక్కు పెళ్లి చేసింది. ప్రజలంతా సంతోషించారు కొత్తరాజును చూసి. [అయిపోయింది]

చేంద్రమామ

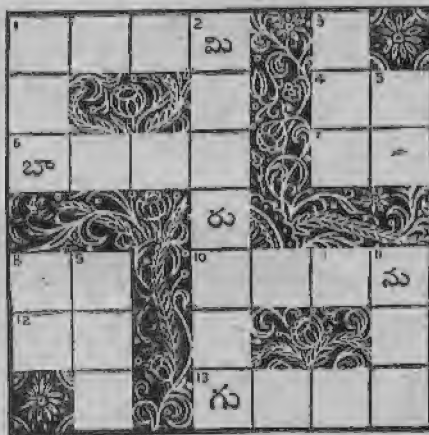
పజిల్

(భాషాభివృద్ధికి)

ఆధారములు

అక్షరము

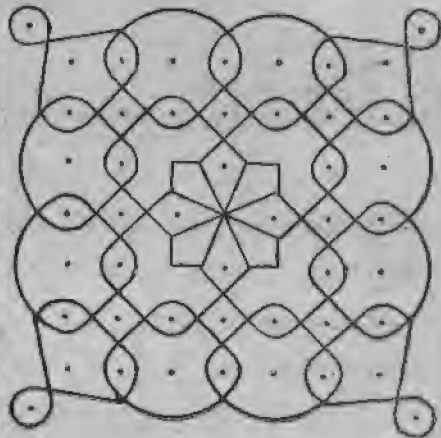
1. మగతనము
2. పెద్దబూర
3. స్వప్నము
4. ఒక ఆట పేరు
5. సెబాను
6. పండ్లెండు రాసు
7. భాగము
8. అలో ఒకటి
9. ఉపాధ్యాయులు

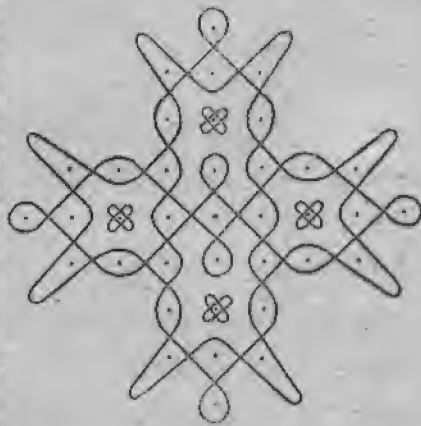
విలుపు :

1. దీపావళి నాడు వెలిగించవచ్చు
2. చీకటిలో ప్రకాశించేది పురుగు
3. ప్రపంచము
4. నీటిలో ఈదేడు పక్షి
5. నీళ్లు వేయుటకు ఉపయోగింతురు
6. నీళ్లు దీనిగుండా పోతవి
7. నీటితో నూనె తయారు చేయవచ్చును
8. నీటిలో ఈదేడు పక్షి
9. నీళ్లు దీనిగుండా పోతవి
10. నీటితో నూనె తయారు చేయవచ్చును
11. నీటితో నూనె తయారు చేయవచ్చును
12. నీటితో నూనె తయారు చేయవచ్చును
13. నీటితో నూనె తయారు చేయవచ్చును

ముగ్గులు

ఆర్. జానకి, ఏలూరు

యస్. వద్దావతి, బళ్లారి

పిల్లల పెంపకం

ఆటలు

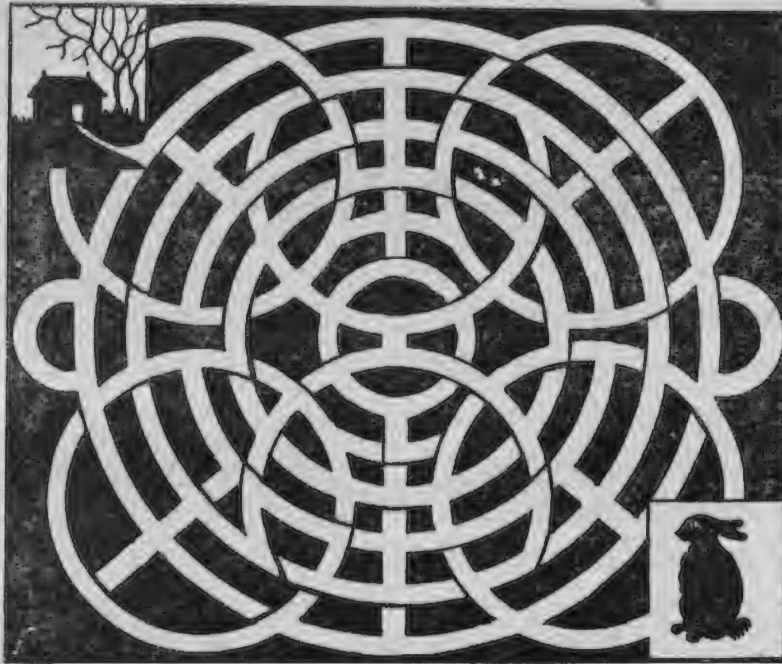
పిల్లలు ఆటలాడటం తొలికే తమాషాకోసం కాదు, ఆటలాడటంవల్ల ఎంతో ఉపయోగ మున్నది. శరీరం ఆరోగ్యంగా వుంటుంది, జీర్ణశక్తి వృద్ధి అవుతుంది, బుద్ధిబలం ఏకనిస్తుంది. తోడి పిల్లలతో కలిసిమెలిసి నేస్తంగా ఉండటం అలవాటవుతుంది.

ఈయలలో పడుకొనివున్న పసిపాప సయితం ఎన్నో ఆటలాడతాడు. పైన వేలాడకట్టిన చిలకల వంజరం చూచి నవ్వుతాడు; చేతులతోనూ కాళ్లతోనూ పైకిలు తొక్కుతాడు!! పిల్లలు పెరిగి పెద్దకావడానికి సహాయపడే అనలు రహస్యం వారు అదే ఈ ఆటలే! కనుకనే ఏ వయసు పిల్లలకు తగిన ఆ ఆటలు ప్రకృతిలోనే ఏర్పడివున్నాయి.

చిన్న పిల్లలకు ఆటవస్తువులు బొమ్మలు, కొంచెం ఎదిగినవాళ్లు దాగుడు మూతలు, దొంగను పట్టుకోవటం మొదలయిన ఆటలంటే సరదా పడతారు. పెద్ద ఐతే బంతులాటమీద మోజుపడతారు. ఇంకా ఎదిగిన పిల్లలకు ఉప్పట్లు, బల్ బేట్ వంటి పెద్ద ఆటలున్నాయి. పిల్లల ఆరోగ్యంకోసం మన పూర్వులు కొన్నివందల రకాల క్రిడలు ఏర్పరిచివున్నారు. ఇటీవల కాలిబంతి ఆట, క్రికెట్ మొదలయిన కొత్త రకాలుకూడా వచ్చాయి.

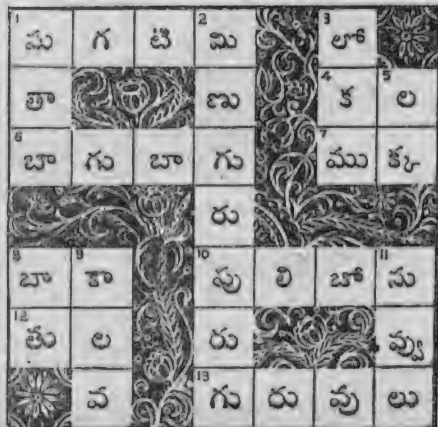
పిల్లలకు తిండి, బట్ట ఎంత ముఖ్యమో, శరీర పరిశ్రమ అంతకంటే ముఖ్యం. కనుక, ఏ ఆటలాడటానికయినా, ప్రతి గ్రామంలోనూ పిల్లలకోసం ఆటస్థలం ఒకటి కేటాయించడం చాలా అవసరం.

మీ పెద్దమ్మ

ఈ కుండెలు ఇంటినుంచి బయలుదేరి, అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ చాలదూరం వచ్చేసింది. మళ్ళీ యింటికి ఎలా పోవాలో పాపం దానికి తెలియలేదు. మీరు దారి చూపించి జాగ్రత్తగా దాన్ని యింటిదగ్గరకు చేర్చండి చూదాం.

ప
జ
ల
కు

జ
వా
బు

★

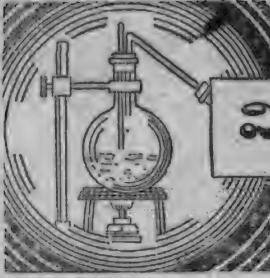
11-వ పేజీలోని చిక్కు

బొమ్మలకి జవాబు :

4, 8 నెంబర్లుగల బొమ్మలు

రెండు ఒక్కమాదిరివి

★

విజ్ఞానంలోని గమ్యత్తులు

తొండను ఎప్పుడయినా చూచారా? — అది ఈ నిమిషంలో ఒక రంగు, మళ్ళీ నిమిషంలో మరొక రంగుతో చాలా చిత్రంగా కనపడుతుంది. ఎరుపు, పచ్చ, నీలం— ఇటువంటి రంగులన్నీ దాని ఒంటిమీద అగపడతాయి. ఈ రంగులు మనం స్వయంగా ఇంట్లో చేసుకోవచ్చు, ఎలా అంటారా?—

పసుపు, సున్నం, మూడు గాజుగొట్టాలు, నీళ్లు, నిమ్మపండు—ఇవి మనకు కావలసిన సామగ్రి. ఒక గాజు గొట్టంలో నీళ్లు పోసి అందులో కొంచెం పసుపు కలిపి, ఒక దగ్గర ఉంచాలి. రెండో గొట్టంలో సున్నపు నీళ్లు పోసి, అవి ఒకచోట పెట్టాలి. కొంత సేపటికి, పసుపునీళ్లూ సున్నపునీళ్లూ చక్కగా తేరుకొంటాయి. అప్పుడు మూడో గాజుగొట్టం తీసికొని, అందులోవి కొన్ని నీళ్లు, ఇందులోవి కొన్ని నీళ్లు అందులో పోసి తమాషా చూడండి. ఆ నీరూ ఈ నీరూ కలియగానే, వాటి అసలు రంగులు పోయి, కొత్తగా అందమైన నారింజపండు రంగు బయలుదేరుతుంది. ఇది చిత్రం కాదా!

మరొక గమ్యత్తు: మీదగ్గర నిమ్మపండు ఉన్నదికదా? అది రసం పిండి, ఆ నిమ్మ రసం అయిదారు చుక్కలు ఇప్పుడు తయారయిన నారింజరంగు ద్రావకంలో వేసినట్టయితే. నారింజరంగు మాయమై, మళ్ళీ మామూలు పసుపు రంగుగా మారిపోతుంది.

ఈ మేజిక్కు చూచినవాళ్లందరూ ఖలే బాగా వుందని సంతోషించి అశ్చర్యపోతారు.

ఈ బొమ్మకి ఎక్కడెక్కడ ఏయే రంగులు వెయ్యాలో అలోచించి అట్లా రంగులుపెసి
మీదగ్గర వుంచుకోండి. వచ్చేనెల (మే) చందమామ అట్టమీద ఈ బొమ్మను సరియైన
రంగులతో మేము పెస్తాం. అప్పుడు మీరు రంగులుపెసిన బొమ్మని దానితో పోల్చుకోండి.

స్కూలు పిల్లలతో ముచ్చటలాడుతున్న మన గవర్నర్ జనరల్ 'రాజౌజీ'

తండ్రి-కొడుకులు

పుస్తకము రెండవ ముద్రణ తయారైనది. ప్రతులు కావలసినవారు 0-9.0 తపాలా బిళ్లలు పంపండి. లేదా మా ఏజెంట్లను అడగండి. పుస్తక వ్యాపారులకు నూటికి 25% కమిషను యిస్తాము. కావలసిన ప్రతులకు వెంటనే వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు-1.

వే స వి కి

హాయి గొలిపే దుస్తులు

కావాలి నుమా.

★

మీకు, మీ పిల్లలకు

అనందమూ, సాగనూ

యిచ్చే

బి.డి.యం.కంపెనీ

[కె.హెచ్.ష్యామారావు అండ్ సన్స్]

బెంగళూరు వారి

**SAMSON'S
DRESSES**

మన్నిక గల దుస్తులను

నిత్యమూ వాడండి

★

ఆర్థనైజర్లు :

ఆంధ్రకు :

జి. వెంకటప్పయ్య అండ్ సన్స్,

గాంధీనగర్, బెజవాడ.

నిజాముకు :

[ఫ్రెండ్స్ ఎంపోరియం,

27, మాన్మండి రోడ్, సికింద్రాబాదు.

డోంగ్రే గార్

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియొస్తు,
పండ్లు మొరిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
నిలిపి, బలమును, ఆరోగ్యము విచ్చును.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

'చందమామ' కు

ఏజింట్లు కావాలి

★

ఏజింట్లు లేనిచోట్ల ప్రతి పూరా చిన్న చిన్న
ఏజింట్లు కావాలి. మీరు ఏజింట్లు కొద్ది
కాపీలు కూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుతూ వుంటే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిన మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం వుంటుంది.
పూర్తి వివరాలకు మాకు వ్రాయండి.

చందమామ ఆఫీసు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు - 1.

ఆంధ్రజ్యోతి

ఉగాది సంచిక

కుటుంబరావు, రామకృష్ణశాస్త్రి, శ్రీ శ్రీ, మునిమాణిక్యం. చలం,
ధనికొండ, సారిన, మా. గోఖలే, పి. రామచంద్రమూర్తి, నార్ల,
మున్నగు ప్రముఖుల ఉత్తమ రచనలతో

యం. టి. వి. ఆచార్య, యస్. వి. యస్. రామారావు, తేజోమూర్తుల
కేశవరావు, పి. రామారావు, పి. సరసింహమూర్తి, మా. గోఖలే
మున్నగు చిత్రకారుల అందమైన ఏకవర్ణ, త్రివర్ణ చిత్రాలతో

200 పేజీలతో ఎంతో ఆకర్షవంతంగా
ఉగాదినాడు వెలువడుతోంది

మీ కాపీకొరకు నేడే జాగ్రత్తపడండి.
సంచిక వెల రు. 1-0-0

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం,
37, ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు 1.

Chandamama, April '49

Photo by N. Ramakrishna

తా - ధిన్ - తా - కిట - ధ

